

MAGYAR POSTA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A M.KIR. POSTAVEZÉRIGAZGATÓSÁG
MEGBIZÁSÁBÓL A M.KIR. POSTA JOGÁSZ-ÉS MÉRNÖK TISZTVISELŐI
ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁGA.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. FORSTER KÁROLY M.KIR. POSTAFŐIGAZGATÓ
FELELŐS SZERKESZTŐ: TÁRSZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF **RÁKOSI GYÖRGY**
M. KIR. POSTAFŐIGAZGATÓ M. KIR. POSTAFŐMÉRNÖK

KOL FERENC

1869—1939.

Magyarország milleniumi ünnepének évében lépett körünkbe. Az akkori hangulatnak megfelelően lelkesedéssel, tennivágyással kapcsolódott abba a nagy munkába, mely az évszázados mulasztások után sokszorosan építette ki, a nehéz pénzügyi helyzetben lévő, kultúrában elmaradt szegény ország új világát úgy, hogy a kezdődő új ezredév viharában is becsülettel helyt állhasson.

Erdélyből jött mint egy kis falu szülöttje. Ott nevelkedett a nemzetiségek közé beékelődött magyarság körében, ahol már korán megtanulta az áldozatos kötelességteljesítést, az ernyedetlen, akadályt nem ismerő munkát, mert csak ezekkel lehetett biztosítani Magyarországnak fennmaradását.

Szolgált Erdélyben, Budapesten, Kassán abban az időben, amikor még szabadon járhattunk hazánk ezeréves földjén. Majd felettesei bizalma mint vezetőt Kolozsvárra helyezte. Itt szolgálta végig a világháború nehéz esztendeit, itt érte a betolakodók uralma. Még akkor is ott maradt és igyekezett helyt állni az őrhelyen, ahová a bizalom őt állította. De a megszállók erőszakkal távolították el és Ő Szegedre menekült, ahol az elsők között állott munkába, hogy az ország megmentésénél, az eljövendő feltámadás előkészítésénél munkálkodjék.

A zavaros idők tisztulásával Budapestre került és rövidesen innen irányította mint a táviró és távbeszélő műszaki főosztályvezetője azt a nagyszerű építőmunkát, amely a háború és megszállás romjaiból a magyar távirót és távbeszélőt újjáteremtette és európai színvonalra emelte.

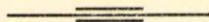
Csendben dolgozott, halk szóval irányított és példát mutatott a puritán egyszerűségben és az áldozatos kötelességteljesítésben.

A mindenható megengedte, hogy megérje a feltámadás hajnalhasadását, de annak teljes beteljesedését már az utódokra bizta. Mint aki a kötelességét mindig hiven teljesítette, nyugodtan, megbékélve távozott körünkből, mert érezte, hogy az Ő csendes, szerény munkája is mindig ezt a nagy célt szolgálta.

Szeretetünk és soha el nem múló kegyeletünk jeléül, mint volt elnökünk előtt meghajtjuk a mindig becsülettel hordott zászlónkat.

Ígérjük nagy Halottunk, hogy az általad járt úton fogunk haladni és a búcsú fájo percében fogadalmat teszünk emléked megőrzésére.

Örökre elnémult ajkad meg nem szűnő buzdítást jelent nekünk arra, hogy visszazerezzük hazánk gyöngyét, örökszép szülőföldedet, *Erdélyt.*

A német képtávíró szolgálat.

Írta: Dr. TEESZ FRIGYES okl. közgazda, m. kir. postatitkár.

Le service phototélégraphique en Allemagne. Par M. FRIGYES TEESZ, Docteur ès sciences d'économie politique, Secrétaire des Postes.

L'auteur expose que le phototélégraphe est le télégraphe le plus idéal vu qu'outre les photos, même les écritures, les lettres, les chèques, les bons, les mandats et les dispositions peuvent être aussi transmis dans leurs formes originales. Ce service est plus rapide par exemple que la poste aérienne et même plus sûr que celle-ci, parce que les avions et les dirigeables souffrent souvent d'accidents qui mettent en péril les envois postaux. Le service phototélégraphique au contraire n'est exposé à aucun danger pour les communications (photos, écritures, chèques, bons, mandats, dispositions etc.) à transmettre qui arrivent au lieu de destination en quelques minutes. L'auteur fait connaître ensuite le service phototélégraphique public et privé. Puis, il explique la composition et les bases des taxes tarifaires, ainsi que les règles et prescriptions y relatives. Phototélégrammes à prix réduit (phototélégrammes différés). Licence des stations de phototélégramme privées. Pour terminer, l'auteur prévoit un bel avenir pour le service phototélégraphique.

A képtávírószolgálatról ma már általános az a vélemény, hogy a lehető legtökéletesebb távíró s éppen ezért óriási, szinte beláthatatlan fejlődés előtt áll. Ugyanis egyedül a képtávíró tudja biztosítani azt a rendkívüli szolgáltatást, hogy a képeket, azonkívül kézírásokat, csekket, bonokat, utalványokat, rendelkezéseket eredeti alakjukban juttassa el távirati úton a címzettekhez. Különös fontossággal bír ez manapság, amikor oly nagy tömegek utaznak messze országokba, világrészekbe, avagy messzire történő szállításoknál újabb pénzellátmányokra, pénzküldeményekre van szükség s akkor az átutaló csekket, utalványt, rendelkezést, légiposta helyett az annál is sokkal gyorsabb képtávíró útján lehet a címzethez eljuttatni. Az ilyen módon történő pénzküldésnek nemcsak az az előnye a légipostával szemben, hogy sokkal gyorsabb, hanem, hogy maga a küldött utalvány, csekk, rendelkezés, levél stb. nem veszhet el (légijármű gyakran elpusztul, vagy megsérül olyan mérvben, aminek következtében a szállított küldemények elpusztulnak). Ezzel szemben a képtávíróval való elküldésük csak távirati értelemben történik s a feladott csekk, utalvány, rendelkezés, levél stb. ott helyben marad.

Németországnak aránylag szintén fiatal üzletága a képtávíró. Vanak nyilvános, a posta által berendezett képtávíróállomások és magánképtávíróállomások. A képtávíróállomások között vannak állandóan helyhez kötöttek és hordozhatók. Elsőnek a nyilvános képtávírószolgálatot ismertetem.

NYILVÁNOS KÉPTAVIRÓSZOLGÁLAT.

A képtáviratok díja a képek nagyságával van összefüggésben. A továbbítandó képek nagyságát négyzetcentiméterekben fejezik ki. Az európai forgalomban a képeket két fokozatba osztották be: ú. m. I. fokozatba tartoznak a 120 cm² felületig terjedő képek, a II-ik fokozatba pedig a 120 cm²-től 234 cm²-ig terjedő képek. E két fokozatnak megfelelően a díj is csak kétféle az európai forgalomban. Ezzel szemben a tengerentúllal való forgalomban a díjegység 1 cm² képfelület díjában van megállapítva, vagyis a képtávirat továbbítási díját megkapjuk, ha a továbbítandó kép cm²-einek számát beszorozzuk a díjegységgel.

Németország nyilvános képtáviróviszonylatai és a továbbítás díjai a következők:

a) Fokozatok szerint számított díjak:

Rendeltetési ország	Képtáviró állomás	Legnagyobb terjedelem cm	I. fokozat (120 cm ² felületig)		II. fokozat (120 cm ² -től 234 cm ² -ig)	
			márka	pf	márka	pf
1	2	3	4		5	
Németország	Berlin, Bremenhaven Breslau, Cuxhaven Hamburg, Frank- furt (M), Königsberg (PR), Köln, München, Wien	13×18	3	—	4	—
Belgium	Bruxelles					
Cseh-morva védnök.	Prága	12×18	15	15	17	65
Dánia	Kopenhága	13×18	18	10	22	05
Franciaország	via Strasbourg (Els.)	13×18	20	10	25	—
	via Lille, Lyon, Paris	13×18	23	05	29	45
	„ Clermont-Ferrand	13×18	24	05	30	90
	Le Havre, Nizza, St. Étienne					
	„ Bordeaux, Mar- seille, Montpellier, Nantes, Toulouse	13×18	26	—	33	85
Lengyelország	Varsó	13×18	21	—	25	90
Nagybritannia és Észak-Irország*)	London	13×18	29	80	39	50
Németalföld	Amsterdam	13×18	18	60	22	80
Norvégia	Oslo	13×18	21	55	27	20
Olaszország	Róma	13×18	30	40	40	50
Svédország	Stockholm	13×18	20	10	25	—
Vatikán városállam.	Vatikán	13×18	32	05	43	—

*) Sürgös képtávirat nem küldhető.

b) Négyzetcentiméterenként számított díjak:

Rendeltetési ország	Képtáviró állomás	Legnagyobb terjedelem cm	1 cm ² továbbításának díja		Egy képtávirat legkisebb díja	
			pfennig	márka	pf	
1	2	3	4		5	
Argentina*)	Buenos-Aires	13×18	98	—	98	—
Amerikai Egyesült Államok*)	New York (via Berlin)	13×18	94	—	158	—
	New York (via London)	13×18	158	—	237	—
	San Francisco (via Berlin)	13×18	162	—	243	—
	San Francisco (via London)	13×18	226	—	339	—
Németalföldi-Indiák*)	Bandoeng	10×18	158	—	158	—
Sziam	Bangkok	9×18	134	—	134	—

1939. év január 1-től a nemzetközi képtáviróforgalom díjainak kiszámításánál a német posta is az 1938. évi kairói nemzetközi táviróértekezlet határozatait alkalmazza (B. 4., Táviró-Szabályzat). E Szabályzat 70. cikke szerint a nemzetközi képtávirószolgálat díjai a következő képlet szerint állapítandók meg:

	A továbbított képtávirat felülete	A képtávirat díja frankban	Minden egyes igazgatásnak járó díjrész	
			végdíj	átmeneti díj
1. díjfokozat	120 cm ² -ig	$\frac{1}{2} (25+4y)$	$\frac{1}{2} \left(\frac{25}{2} + 4a \right)$	$\frac{1}{2} \cdot 4b$
2. díjfokozat	120 cm ² -en felül, 234 cm ² -ig	$\frac{1}{2} (25+6y)$	$\frac{1}{2} \left(\frac{25}{2} + 6a \right)$	$\frac{1}{2} \cdot 6b$

E táblázatban

„y” a képtáviró-átvitel részére igénybevett összeköttetésért a távbeszélgetési díjegység díját jelenti frankban;

„a” az „y” díjból mindegyik végigazgatásnak járó díjrész;

„b” az „y” díjból mindegyik átmenő igazgatásnak járó díjrész.

*) Sürgős képtávirat nem küldhető.

A sürgős képtáviratok díja a fentiek kétszerese.

Ha egy képtáviratot egyidejűleg több helyre is továbbítani kell, az összeköttetést Berlin-erősítőállomás útján létesítik és a „többszörös képtávirat“ továbbításhoz használni szokott kiegészítő berendezést kapcsolják be.

A képtávirat címét, az esetleges külön szolgálatok megjelölésével a feladó a szokásos módon táviratlapra írja, amelyeket azután díjmentesen továbbítanak.

Rövidített távirati címet bizonyos megnevezett viszonylatokban képtáviratokra is lehet írni. (Pl. Berlin—London, Berlin—Kopenhága).

A képtáviratozás további általános feltételei a következők:

Képtáviratként mindazt fel lehet adni, amit képtáviró útján továbbítani lehet, ú. m. mindenféle képet, átlátszó képet (pozitív, negatív), képszalagot (film), rajzot, tervezetet, nyomtatványt, kézírást, okmányt, gyorsírási jelekkel írt szöveget stb. Kép és írás a papírnak csak az egyi oldalán lehet. Csak a rendes írópapírnál nem vékonyabb és a fényképpapírnál nem vastagabb papíron lévő képeket fogadnak el továbbításra; szükséges továbbá, hogy ez a kép hengeralakúvá is legyen hajlítható. Ha a kép vagy írás mérete a 13×18 cm-t meghaladja (ennél kisebbek a méretek Németalföldi-Indiákkal és Sziámmal való forgalomban) a képet vagy írást megfelelően több részre kell vágni.

Ami a képek színét illeti, képtovábbítás szempontjából legelőnyösebb a fekete nyomással előállított kép és a fekete tintafélével (tussal) írt szöveg. A kék, lila, zöld, sárga és arany színnel nyomott kép vagy írás a képtáviró útján való továbbításra alkalmatlan. Ugyancsak nem ajánlatosak a papírnak sárga, piros vagy szürke színezetei. A fénytelen vagy nem tiszta képnek kielégítő módon való továbbítására nem lehet számítani.

Az érkezési oldalon a kép csak fehér-fekete színezettel jelenik meg. A képtáviró útján érkezett képek jóságáért és a filmek tartósságáért felelősséget nem vállal a német posta.

A képtáviratot Németországban bármely posta- és táviróhivatalnál fel lehet adni. A nem berlini központi táviróhivatalnál (Haupttelegraphenamt) feladott képtáviratokat megfelelően erős borítékba helyezik s azt a leggyorsabb úton ú. m. csőpostával, sürgős levélként, — ha van rá mód légipostával — a berlini Haupttelegraphenamthoz juttatják. E szállítás alatt a képtáviratot sem behajtani, sem másként megsérteni nem szabad. Az erre a célra használt borítékot a következő felütőnön látható felirattal látják el:

Bildtelegramm!

(Képtávirat!)

Durch Eilboten — Rohrpost — Luftpost*)
(Külön küldönccel) — (Csőpostával) — (Légipostával)*

*) A meg nem felelőt törölni kell.

Bei der Beförderung nicht knicken.
(A szállításnál behajtani nem szabad.)
Bei Rohrpostbeförderung rollen!
(Csőpostaszállításnál csavarni!)

A légipostával való szállításért külön díjat a német posta nem számít.

A továbbítás végett a Haupttelegraphenamta érkezett képtáviratokat megfelelően előkészítik, a képtáviratra a felvevőhivatal nevét rávezetik, a továbbítási és egyéb adatokat feljegyzik. Az eredeti pénztári táviratlapot a továbbítási adatok feljegyzése és a díjak ellenőrzése után, a felvevő hivatalhoz visszaküldik, míg magát a képtáviratot tíz hónapig megőrzik. Ezt a képet a megőrzési határidő leteltéig, a feladó kérelmére, elismervény ellenében visszaadják. A képek sérülés nélküli megőrzését a német posta nem biztosítja.

A képtáviratok kézbesítése a következőképen történik. A képtáviróállomás helyén (Nagy-Berlin), a csőpostahálózaton belül, a képtáviratot közönséges táviratként kézbesítik. Nagy-Berlin területére szóló, de a csőpostahálózaton kívül eső részekre szóló képtávirat érkezéséről a címzett rendszerint távbeszélőn értesítik, illetőleg megkérdezik, milyen módon kívánja a kézbesítést, esetleg érte küld-e? Ilyenkor kérheti a címzett annak külön küldőnccel való kézbesítését, azonban annak díját időszerint számítva, meg kell fizetnie.

Nagy-Berlinen kívül eső helyekreszóló képtáviratot a berlini Haupttelegraphenamta a címzettnek közvetlenül küldi meg sürgős levélként, ha van rá mód, légipostával; a rendeltetési helyen a képtáviratot azután külön küldőnccel kézbesítik.

Külső kézbesítőkerületbe szóló képtáviratok kézbesítése díjmentesen történik, ha a küldőnc díját (XP) előre megfizették.

A kézbesíthetetlen képtáviratokat táviratilag kell visszajelenteni. A belföldi forgalomban utánküldendő képtáviratokat postával küldik utána és külön küldőnccel kézbesítik; a külföldre utánküldendő képtáviratokat mint közönséges táviratokat átadják a postának továbbküldés végett; ennek díját leírják.

A díjakat a feladónak a belföldi forgalomban csak akkor fizetik vissza, ha a képtávirat kimutathatólag elveszett, vagy annyit késett, hogy ha a távirati továbbítástól a kézbesítésig, vagy képtáviróállomás helyén a címzett értesítéséig, vagy a Nagy-Berlinen kívül lakó címzett részére érkezett képtáviratnak a postáraadásáig több mint 12 óra múlt el.

Ha a képtávirat továbbítása az európai forgalomban 18 órás, az európán kívüli forgalomban 72 órás késést szenved, a díjakat ugyancsak visszafizetik.

Németország belföldi képtávirószolgálatát ellátó hivatalok munkaideje általában reggel 7 órától éjjel 1 óráig tart. A külfölddel való képtáviróforgalom lebonyolítása általában reggel 8 órától éjjel 1 óráig történik, az alábbi kivételekkel:

Ország	Képtáviró állomás	Ü z e m i d ő	
		hétköznap	vasár- és ünnepnep
Belgium	Brüsszel	nyáron: 7—23 télen: 8—24	—
Cseh-morva védnökség	Prága	megszakítás nélkül	
Franciaország	Bordeaux, Lyon, Marseille, Nantes, Paris, Strasbourg, és Toulouse	megszakítás nélkül	
Lengyelország	Varsó	megszakítás nélkül	
Nagybritannia	London	nyáron: 7—23 télen: 8—24	nyáron: 15—23 télen: 16—24
Németalföld	Amszterdam	nyáron: 6.40—22.40 télen: 7.40—23.40	— —
Németország	Berlin	megszakítás nélkül	
Norvégia	Oslo	8—11	
Olaszország	Róma	7—10 18—24	18—24
Vatikán városállam	Vatikán	9—12 16—22	9—12
Amerikai Egyesült- Államok	New-York	megszakítás nélkül	
Argentína	Buenos-Aires	megszakítás nélkül	
Németalföldi Indiák	Bandoeng	7.40—9.40 12.40—21.40	—
Sziam	Bangkok	10—12.30	—

A képtávirószolgálat népszerűsítése céljából, a német posta a német belföldi forgalomban 50%-os díjmérsékléssel úgynevezett hátrasorolt képtávirót is rendszeresített.

Ezeknek a képtáviratoknak jelzése „Z“ (Zurückgestellte) és csak esetről-esetre engedélyezik annak igénybevételét (kiállítások, versenyek, ünnepélyes felvonulások stb.). Ezek a Z képtáviratok üzleti közleményt nem tartalmazhatnak, gyorsírási jelekkel nem írhatók meg. Különszolgálatok szintén nem köthetők ki.

Ezeknek díja, ha méretük 9×11 cm-nél nem nagyobb: 1 márka 50 pfennig, ha méretük ezt a méretet meghaladja, de 13×18 cm-nél nem nagyobb: 2 márka. Ezeket a képtáviratokat csak a teljes díjú képtáviratok után továbbítják; az utolsó képtáviróállomás közönséges levélként küldi azt a címzett részére s a rendeltetési hely, azt a legközelebbi levélkihordó útján kézbesíti.

A Z-képtáviratként feladott képet a feladónak nem adják vissza.*)

MAGÁN-KÉPTÁVIRÓSZOLGÁLAT.

Engedélyezés.

A német posta *magán képtáviró* berendezéseket is engedélyez. Súlyt helyez a német postaminisztérium arra, hogy a német nyilvános képtáviróhálózatot a *magán képtáviró* berendezések tulajdonosainak és használóinak is rendelkezésére bocsássa. Ennek megvalósítása nagyon sok jogi, forgalmi és kezelési kérdést vetett fel, amelyeket mind meg kellett oldani. Ilyen kérdések, hogy ki kaphat engedélyt, mikor szűnik meg annak érvénye, mit szabad továbbítani, esetleges károk megtérítése, a képtovábbítások ellenőrzése, kizárás, a felelősség kérdése, magán képtáviró berendezések és állomások részletes engedélyezési feltételei, díjak visszatérítése stb.

Mielőtt az idevonatkozó szabályozást ismertetném, ki kell térnem arra, hogy a német posta kétféle magán képtáviró berendezést külön-

*) Időközben Németországban úgynevezett karácsonyi és újévi üdvözlő képtáviratokat is rendszeresítettek, ugyanolyan mérsékelt díjakkal, mint amilyenekkel a hátrasorolt képtáviratokat lehet feladni. Ezeknek a táviratoknak a megjelölése a „távirat osztálya” rovatba írandó „G” betű. A nyilvános képtáviróállomással bíró helyeken, az ott már kéznél lévő képtáviratlapokon kell ezeket a képtáviratokat feladni. A többi helyeken feladásra kerülő üdvözlő képtáviratokat nem túlvékony és nem átlátszó papíron kell feladni; a méretek a szokásos képtáviratméreteket nem haladhatják meg. Az üdvözlő képtáviratok üzleti vonatkozású közleményeket, vagy gyorsírási jelekkel írt szöveget nem tartalmazhatnak. A különszolgálatok közül csak az =XP= kérhető. A G képtáviratokat az utolsó képtáviróállomás közönséges levélként küldi a rendeltetési helyre; a borítékra jól láthatóan rá kell írni „G-képtávirat”. A rendeltetési hivatal a G-képtáviratokat közönséges képtáviratként külön küldőnccel kézbesíti, még pedig olyan módon, hogy a karácsonyi üdvözleteket és a karácsony és újévi üdvözleteket tartalmazókat december 24-én 12 óráig, a kizárólag újévi üdvözleteket tartalmazókat pedig december 31-én 12 óráig.

Időközben =BLT= jelzéssel képtáviratlevelet is rendszeresítettek 50%-os díjmérsékléssel, ezek bármikor feladhatók.

böztet meg, ú. m.: *állandó összeköttetés nélküli és állandó összeköttetéssel* rendelkező magán képtávíró berendezést; ez utóbbit állomásnak nevezik. Mindkét félnél a használt képtávíróberendezés lehet *helyhez kötött* vagy *hordozható*. Állandó képtávíróforgalmat biztosító helyeken a helyhez kötött berendezések a célszerűbbek, míg ideiglenes képtávíróforgalom lebonyolítására a hordozható készülékeket használják.

Ezek után érdemes megtudni azt is, hogy a német posta a hivatalos meghatározás szerint mit ért magán képtávíró állomás és mit ért nyilvános képtávíróállomás kifejezés alatt. A Reichspostministerium szerint *magán képtávíró állomás* az az előfizetői állomás, amelynél helyhez kötött vagy hordozható képtávíróberendezés van felszerelve s azt engedéllyel bíró személy kezeli; *nyilvános képtávíró állomás* az az állomás, amely a német postáé vagy valamelyik külföldi távíróigazgatásé, ahol ez igazgatások egyikének helyhez kötött vagy hordozható képtávíróberendezése van felszerelve.

E kis kitérés után a következőkben ismertetem a magán képtávíró berendezések és állomások egymásközti forgalmára, valamint nyilvános képtávíró állomás és magán képtávíró állomás közti forgalomra vonatkozó rendelkezések fontosabb részeit.

A magán képtávíró berendezéseket nem szabad olyan képek továbbítására felhasználni, amelyek törvényt sértenek, a nép javának ellene vannak, a közrendbe vagy a jó erkölcsbe ütköznek vagy veszélyeztetik a nép és az állam biztonságát. Ezt a rendelkezést oly szigorúan veszik, hogyha az ellenőrzéssel megbízott személy megállapítja, hogy a továbbítás alatt álló kép e rendelkezésekbe ütközik, a képtovábbítást megakadályozni köteles.

Az engedélyezett magán képtávíró készülékek nemcsak valamennyi német képtávíróállomással léphetnek összeköttetésbe, hanem mindazokkal az európai képtávíróállomásokkal is, amelyek a Németországgal való képtávíróforgalomban résztvesznek. Ez alól kivételeket állapíthat meg a postaminisztérium, a propagandaminisztériummal egyetértve.

Helyhez kötött vagy hordozható magán képtávíró berendezést állandó csatlakozás nélküli adásra vagy vételre használni csak akkor szabad, ha a berendezés erre a célra külön kiadott engedéllyel el van látva. Ilyen engedélyt csak meghatározott személyek kaphatnak (pl. a német hírlapírók országos szövetségének tagjai stb.). Ilyen engedélyre igényt senki sem tarthat. Ezeket az engedélyeket a lakóhely szerint illetékes postaigazgatóság útján, a Reichspostzentralamt-hoz címzett kérvényben kell kérni. A kérés felett a Reichspostzentralamt határoz s engedélyezés esetében kiadja az engedélylapocskát (Zulassungsschein). Ilyen „Zulassungsschein“-t csak természetes személyeknek adnak ki, vagyis cégek engedélyt arra nem kaphatnak. Az engedélyes teljes felelősséggel tartozik a részére engedélyezett képtávíróberendezésen továbbított képek tartalmáért még akkor is, ha azt kisegítő személyzettel kezelteti; az engedélyes ilyen nem önálló megbízottai engedélyt nem kaphatnak.

A kiadott engedély érvényét veszti, ha a német posta azt visszavonja, ha az engedélyes arról lemond, vagy ha az engedélyest a német hírlapírók országos szövetségének névjegyzékéből törlik. Az engedély visszavonása a Reichspostzentralamt hatáskörébe tartozik. Visszavonás vagy lemondás nincs határidőhöz kötve. Fontos rendelkezés az is, hogy engedélyvisszavonás esetén, a német posta díjat nem térít vissza és kártérítést nem fizet.

A német képtáviróhálózathoz csak a német posta által engedélyezett készüléket szabad hozzákapcsolni. Az erre a célra engedélyezett készülékeket a német posta hivatalos lapjában ismertetik (Amtsblatt des Reichspostministeriums).

Helyhez kötött képtáviróállomást csak külön engedély alapján lehet berendezni. Az erre vonatkozó kérelmet a felállítás helye szerint illetékes postaigazgatóság közvetítésével ugyancsak a Reichspostzentralamthoz kell címezni. E külön engedély megadására ismét a Reichspostzentralamt illetékes és ha a kérelem teljesíthető, kiadja a különengedélyt (Genehmigung). Helyhez kötött magán képtáviró állomásról harmadik személy részére történő leágazás nincs megengedve, és harmadik személy készülékét nem lehet hozzákapcsolni. A német posta fenntartóitának a jogot, hogy helyhez kötött magán képtáviró állomás működését átmenetileg vagy huzamosabb időre felfüggeszse. Ilyen intézkedésekért kártérítést a német posta nem fizet.

Csatlakozás.

A német posta fenntartotta magának a jogot annak meghatározására, hogy *hordozható* képtávirókészülékeket milyen helységekből, milyen időben és milyen helyen lehet a nyilvános képtáviró hálózathoz *csatlakoztatni*. Hordozható készülékekkel csak adni szabad, venni nem. Hordozható képtáviróberendezéseket tehát csak a német posta által megnevezet hivataloknál lehet csatlakoztatni.

Ezek a helyek a következők:

Augsburg	Frankfurt (Main)	Münster (Westf.)
Allenstein	Giessen	Neubrandenburg
Berlin	Halle (Saale)	(Meckl.)
Bremen	Hamburg	Nürnberg
Bremenhaven	Hannover	Plauen (Vogtl.)
Breslau	Kiel	Seestadt Rostock
Braunschweig	Köln	Saarbrücken
Chemnitz	Königsberg (Pr.)	Siegen
Cuxhaven	Köslin	Stettin
Dresden	Leipzig	Stralsund
Dortmund	Liegnitz	Stuttgart
Düsseldorf	Magdeburg	Trier
Emden	Mannheim	Ulm (Donau)
Flensburg	München	Weimar

Ezeknél a hivataloknál a képtovábbítást időben be kell jelenteni lehetőleg távbeszélő útján. Közölni kell nevezetesen a továbbításhoz kívánt időtartamot, a rendeltetési helyet és az utolsó képtávíró állomást.

Az a hivatal, amely a csatlakozást elvégzi, határoz a képtávíratadás idejére és helyére vonatkozólag, egyidejűleg kért több képadás esetén, a sorrend megállapításáról is gondoskodik.

Az adó és vevőkészülék beszerzése és fenntartása helyhez kötött magán képtávíró állomásnál a tulajdonos, hordozható készüléknél az engedélyes feladata. A csatlakozó készülékeknek kifogástalan és teljesen használható állapotban kell lenniök. Az ilyen módon kötelezett alkalmazkodni tartozik a német postának a készülékek megőrzésére, gondozására és kezelésére vonatkozó előírásait követni, továbbá képtávíró készülékének szükséges tökéletesbitését és megváltoztatását saját költségén elvégezni. Helyhez kötött magán képtávíró állomás tulajdonosa a készülékek kezelését átengedheti olyan személynek, aki képtávírókészülék kezelésére engedéllyel bír (Zulassungsschein), azonban a készülék előírás szerinti működéséért ilyen esetben is a tulajdonos felelős.

A készülékek működésért felelős személy a német postának megteríteni köteles minden kárt, amelyet a készülékek hiányossága, vagy azoknak nem szakszerű kezelése a német birolalmi postának okozott.

A hordozható képtávíró készülékkel továbbított képet, a továbbítás befejezése után, a német posta megbízottjának kell átadni; ezek a képek kártérítés nélkül a német posta tulajdonába mennek át.

A helyhez kötött magán képtávíró állomás tulajdonosa a képtávíró berendezésén adott vagy vett valamennyi képről levonatot köteles készíteni s azt az adás vagy a vétel befejezése után 24 óra alatt ingyen a német postának át kell adnia. A levonat a német posta tulajdonába megy át.

Ezek a képek, illetőleg levonatok közvetlenül, vagy a csatlakozó távíróhivatal közvetítésével a berlini központi távíróhivatalnak (Haupttelegraphenam) küldendők meg az előírt határidők alatt.

Ha a hordozható magán képtávíró készülék kezelője, vagy a helyhez kötött magán képtávíró tulajdonosa nem adja át a postának a továbbított, illetőleg átvett képeket, az állomás a magánképtávíró forgalomból kizárható.

Díjak.

Külön díj jár az engedélyért, a magán képtávíróállomás bekapcsolásáért, és külön kell még fizetni a képeknek távíron való továbbításáért, illetőleg vételért. Ezek a díjak a következőképen alakulnak:

A. 1.	a Zulassungsschein című engedélyért havonta	3.— M
2. a)	minden helyhez kötött magán képtávíró állomásnál, az állomás és a hivatal közti összekötő kettősvezeték légvonaltávolsággal mért minden 100 métere után havonta	0.50 M
	(a bekopcsoláshoz 3 kettősvezeték szükséges)	

b) a bevezetéseknek és belsővezetékeknek egyszeri be-
rendezési költsége a távbeszélő szabályzatban elő-
írtak szerint.

B. 1. A képek továbbításáért a *magán képtáviróállomások egymás-
közt* forgalmában, illetőleg *nyilvános állomás és magán állomás közti*
forgalomban, ha *belföldi* továbbításról van szó, akkor a továbbított
dobok*) száma szerint kell fizetni, ha *külföldi* továbbításról van szó,
akkor pedig a távbeszélőhöz hasonlóan, a vezeték igénybevételének
ideje és továbbítás időszaka számít.

Vannak azonban esetek, amikor a dolgok nem alakulnak ilyen
egyszerűen, hanem például magán képtáviró állomás továbbítja a ké-
pet nyilvános állomásnak, az pedig tovább adja ugyancsak nyilvános
képtáviró állomásnak belföldre vagy külföldre. Ilyen esetben a magán-
állomás-nyilvános állomás közötti útszakaszra az előbbi bekezdésben
említett díjakat kell felszámítani, a nyilvános állomások közötti útsza-
kaszra pedig az azok közötti nyilvános forgalomra érvényes díjakat.

2. a) A közönséges (nem sürgős) képtovábbítás a *belföldi* forga-
lomban képdobonként 4.— márka. Minden megkezdett dob teljes kép-
dobnak számít.

Ha képdob továbbítása 20 percnél hosszabb ideig tart, az azon
felüli idő minden megkezdett percért díjkiegészítést kell fizetni. Ez a
kiegészítődíj ugyanannyi, mint amennyit a hasonló osztályú, a kép-
továbbítás helységei között váltott távbeszélgetéseknél a 3 percen felüli
beszélgetésért percenként fizetni kell. Az egyes perceket aszerint kell
díjazni, amelyik forgalmi időbe esnek.

Sürgős képtávirat továbbításokért kétszeres díjat kell fizetni.

A német posta szükség esetén, a nem sürgős magán képtáviratozást
9 órától 13 óráig a forgalomból kizárhatja.

b) A *külfölddel* való forgalomban a díjak a következőképpen
alakulnak:**)

I. *az erősforgalmú időben* a képtovábbítás díja ugyan annyi, mint
az azonos időtartamú távbeszélgetés díja;

II. *a gyengeforgalmú időben:*

időtartamban 1 órát el nem érő továbbításért a díjegység 3/5-de
fizetendő;

időtartamban legalább 1 óras átvitelnél a díjegység 1/2-de
fizetendő;

a havi bérelt beszélgetések feltételeinek megfelelő képtovábbítá-
sokért a díjegység 1/2-dét kell fizetni.

3. Minden külön díjazandó percet aszerint kell díjazni, amelyik for-
galmi időben esett.

*) A továbbítandó képet hengerre erősítik, ezt nevezik dobnak.

***) Lásd a 457. oldalon lévő *) jegyzetet.

Sürgős összeköttetésekért az ugyanolyan időtartamú sürgős beszélgetés díját kell fizetni.

A legforgalmasabb órákban a *magán* képtáviróállomások mindkét irányú forgalma szükség esetén csak a sürgős képtáviratok díjáért engedélyezhető.

A *különszolgálatokért* a *magán* képtáviró forgalomban általában ugyanannyit kell fizetni, mint a nyilvános képtáviróállomások közti forgalomban.

A német posta *pénzletétet* is követel bizonyos esetekben. Ez akkor következik be, amikor a képátvitel mozgóállomással történik, vagy ha nyilvános képtáviró állomásról magán képtáviró állomásra továbbítják a képet. Ennek a letétnek a nagysága egyenlő egy félórás képátvitel díjával.

Képtáviratokat *hitelre* is lehet feladni, ugyanolyan feltételekkel, mint a melyek a táviratoknak hitelre való feladására vonatkoznak.

Ila a képátvitel a vezeték, vagy az átvitelben résztvevő nyilvános képtáviró állomás készülékének állapota miatt nem történhetik meg, vagy a már megkezdett átvitelt nem lehet befejezni, díjat nem szednek, illetőleg a már beszedett díjat visszafizetik. Abban az esetben, ha az átvitelt ugyan befejezték, de a vétel nem sikerült, kérésre a díjak beszedésétől eltekintenek, vagy a már beszedett díjakat teljes egészében vagy részben visszatérítik akkor, ha az átvitel hiányossága kimutathatólag a fent már említett okokra vezethető vissza.

Bejelentett képtáviróátvitel visszavonása, vagy képtáviróátvitelnek az átvevő részéről történő visszautasítása esetén a távbeszélő szabályzat hasonló esetekre vonatkozó rendelkezéseiben előírt díjakat kell fizetni.

A *magán képtáviró* forgalomra nem csak a táviró szabályzat vonatkozó részei és a különegyezmények határozatai vonatkoznak, hanem a távbeszélő szabályzatnak mindama rendelkezései is, amelyek nem elentétesek az eddig ismertetett rendelkezésekkel. Így például a helyhez kötött készülékkel felszerelt *magán* képtáviró állomás a távbeszélő előfizetői állomásra vonatkozó rendelkezések alá tartozik; a *magán* képtáviró állomás tulajdonosa itt mint távbeszélő előfizető szerepel. A hordozható képtáviró készülékkel ellátott magántáviró állomás a távbeszélő szabályzatnak a nyilvános távbeszélő állomásokra vonatkozó rendelkezései alá esik.

KÜLÖN SZOLGÁLATOK.

A német képtáviró szolgálatban rendszeresített különszolgálatok közül legjellemzőbb a képtáviróra a táviró szolgálatban eddig ismeretlen „film” megjelölés, ami azt jelenti, hogy a képtávirat feladója a pozitív levonat helyett negatív filmmásolatot kér a címzett részére kézbesíteni. Ugyancsak nagyon érdekes az a külön szolgálat is, amikor a vett film másolata elküldendő a feladónak; ennek a különszolgálatnak a jelzése = KP = díja 1.70 márka és még hozzá 65 pfennig annak

postán való megküldéséért (ajánlott levélben). Ezeken kívül még a következő külön szolgáltatokat engedélyezték:

A többszörös (=TMx=) képtáviratok díja a második kép után, valamint minden további kép után	3.85 márka
=PR= díja (postán ajánlva)	0.85 márka
=Kx= díja (x képmásolat) az első másolaton kívül még másolatonként	1.70 márka
=Postxp= (postai küldőnccel kézbesítés).	1.70 márka

Ezekon kívül még az alábbi különszolgálatok kérhetők:

- =D= sürgős
- =PCD= sürgős távirati vételjelentés
- =PC= távirati vételjelentés
- =PCP= postai vételjelentés
- =GPR= postahivatalban kézbesítendő ajánlva
- =XP= küldőnc fizetve
- =RPx=*) válasz fizetve
- =MP= saját kézhez
- =Nyitva= kézbesítendő
- =Nappal= kézbesítendő
- =Éjjel= kézbesítendő
- =GP= postahivatalban kézbesítendő
- =TR= táviróhivatalban kézbesítendő
- =CTA= minden cím közlendő.

DÍJSZABÁSVÁLTOZÁSOK.

Ami a német képtáviró szolgálat díjszabásának kialakulását, fejlődésének irányait illeti, azok sok változáson mentek már keresztül. A díjegységek némelyik viszonylatban csökkentek, viszont nagyon sok viszonylatban emelkedtek. Egyik legfontosabb változás ezek közül az volt, amikor 1930. év március havában megszüntették az addig a bel-földi forgalomban, továbbá a Dániával, Ausztriával és Svédországgal való képtáviró forgalomban érvényben volt azt a kedvezményes díjszabást, amelyet hírlapvállalatok és hírgyűjtőirodák részére biztosítottak olyan módon, hogy a havi első ezer márka forgalom díjából a német posta 10%, a második ezer márka után 15%, a harmadik ezer márka után 20%, az azon felüli forgalom után pedig 25% díjmérséklést adott. Az említett időponttól kezdve tehát ezek a %-os díjmérséklések minden viszonylatban egyszerre megszűntek.

Díjmérséklések főként a tengerentúllal való forgalomban voltak (Amerikai Egyesült Államok, Németalföldi-Indiák, Sziám). Ezek a

*) Előre nem fizetett válaszdíj márkában (külfölddel való forgalomban aranyfrankban); képtávirat válaszutalványát „Bild” megjelöléssel látják el. Ilyen megjelöléssel el nem látott válaszutalvánnyal képtáviratválaszt nem lehet feladni.

díjmérséklések egyidőbe esnek a tengerentúllal való távbeszélő forgalom díjainak mérséklésével. Mindkettő az óceánt áthidaló rádióútszakasz díjának csökkenésével van összefüggésben. Ugyanis kezdetben oly nagyok voltak ezek a rádiódíjak, hogy a távbeszélő forgalmat valósággal bilincsekben tartották. Ugyanez volt az eset a képtáviró szolgálattal is, amely ugyan az európai forgalomban szépen megindult, de a tengeren túli viszonylatokban a magas rádiódíjak miatt nem tudott kialakulni.

Az óceánokat áthidaló rádióutak díjai a díjmérséklések ellenére még ma is nagyon drágítják a díjtételeket, forgalom még ma sincs s mindaddig nem is lesz, amíg ezek a rádiódíjak lényegesen nem csökkennek.

*

A képtáviró szolgálatot Németországban nagyon erősen propagálják. Valamennyi postahivatalban található erre vonatkozó plakát, amely képtáviratokat mutat be és azon a fontosabb díjak is fel vannak tüntetve a feltételekkel együtt.

A német posta a képtáviró forgalomban nem csak magántáviratokat, hanem elsőbbséggel kezelendő állami táviratokat (S), elsőbbség nélkül kezelendő állami táviratokat (F) és ezen kívül meteorológiai táviratokat (OBS) is elfogad továbbításra.

JÖVŐJE.

A képtáviró szolgálat csak ezután fog teljes használhatóságában kialakulni. Mindehhez szükséges volna azonban, hogy maga a képtáviratozás gyorsabb eljárás szerint történjék s ezzel egyidejűleg olcsóbbá is kell azt tenni.

A német posta mindkét irányban jelentős eredményeket ért el már eddig is. Különösen a díjak olcsóbbá tételét érte el a már ismeretett féldíjas képtáviratával, amelyet azonban csak a belföldi forgalomban és csak bizonyos alkalmakra, mint vásárok, kiállítások, párt-ünnepélyek stb. léptet életbe.*) Ilyenkor a kiállítás stb. helyén felállított különképtáviró hivataltól Németország bármely részébe lehet képtáviratot küldeni 1 márka 50 pfennigért. Ilyent küldtem én is mégpedig úgy, hogy a $9 \times 6\frac{1}{2}$ cm. nagyságú kép mellé még 26 szóból álló közleményt is írtam s mindez 4 címszóval együtt mindössze csak 1.50 márkámba került. Ha a képet nem is számítom s csak a melléje írt közleményt közönséges táviratként adtam volna fel (30 szó), az helyben 2.40, többi belföldi forgalomban 4.50 márkámba került volna. De ha ezt a közleményt táviratlevélként küldtem volna el, akkor is 1.50 márkát kellett volna fizetnem kép nélkül. Ebből az egy példából is lát-

*) Időközben a mérsékelt díjú képtáviratokat állandósították, bármikor feladhatók. (Részleteket l. 461. oldalon.)

ható, hogy az előbbi bekezdésben már említett alkalmakra életbeléptetett féldíjas képtáviratozás mennyivel olcsóbb a mai táviratozásnál, ha sikerül megfelelő képtáviródíjtételt megállapítani. Ez tehát kimondottan propagandatarifa, amellyel a képtáviró szolgálatot kívánják népszerűsíteni.

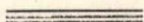
Az említett képtáviratomat a berlini „Handwerks-Ausstellung“ területén felállított külön-képtáviróhivatalban adtam fel, ahol a látogatókat nagyon tanulságosan szerkesztett propaganda nyomtatvánnyal látták el.

Mérsékelt díjú képtáviratok elfogadására feljogosított külön képtáviróhivatalokat a német posta nagyon gyakran állít fel, erre vonatkozó közlemény majdnem hetenként olvasható hivatalos lapjukban.

A berlini nyilvános képtáviró állomás a Haupttelegraphenamt épületében van elhelyezve. Külön termet kapott a vezetékes képtáviró (belföldi és európai forgalom részére) és külön teremben működik a rádió képtáviró (tengerentúllal való forgalomban).

*

A képtáviró szolgálat Németországban ugyan eddig is nagyon jelentős, de még további fejlődés előtt áll, egyelőre nagy befektetéseket igényel. Éppen ezért a képtáviróforgalom nem alakulhatott ki teljesen, de a közeljövő feltétlenül meg fogja hozni. Addig, amíg ez be nem következik, a németországi képtáviró sem tekinthető hasznothajtó szolgáltatásnak. Ezt az áldozatot azonban a német posta szívesen vállalja, mert a jó hírnév megővésén felül, a tiszta aranyköveteléseket hozó átmenő forgalmat akarja korszerű berendezéseivel és szolgálatával biztosítani.

Vezetékes hírszóró rádió.

Írta: SOMHEGYI FERENC m. kir. postamérnök-gyakornok.

Radiodiffusion par fil. Par M. FERENC SOMHEGYI, Ingénieur-sur-numéraire de poste.

L'auteur fait une classification dans les systèmes existants de la radiodiffusion par fil. Pour la diffusion, on peut faire usage d'un réseau séparé, du réseau électrique ou du réseau téléphonique. Il s'occupe ensuite du rôle important de l'élaboration des systèmes à haute fréquence sur la radiodiffusion par fil. Les principes sont suivis par une description technique du fonctionnement de l'émission radiophonique et des lignes du réseau téléphonique employé à ce but. A la fin de son article, l'auteur énumère les avantages de la radiodiffusion par fil.

A szórakoztató műsornak és híryanagnak légvezetéken vagy kábelben való továbbítása az előfizetőkhez nem új gondolat. Ennek magyarországi első megoldása a Telefonhírmondó Rt. által létesített ilyen célú külön hálózat volt. Míg azonban ez a rendszer a hangrezgéssávot¹⁾ használja fel műsortovábbításra, addig az újabb rendszerek vivőáramokat²⁾ alkalmaznak műsoraik közvetítésére.

A vezetékes rádiórendszerek általában két csoportra oszthatók. Az első csoporthoz tartoznak azok a megoldások, melyeknél külön vezetékhálózat biztosítja a műsornak fejhallgatóval vagy hangszóróval való vételét. A másik csoport olyan megoldásokat foglal magában, melyeknél valamely meglévő vezetékhálózatot használnak fel a rádióműsor közvetítésére. Ez utóbbi berendezéseket óhajtom e cikkemben ismertetni.

A külön vezetékhálózattal bíró rendszerek közül Hollandia a többvezetékes és a beszédrezgéssávval dolgozó rendszert használja. Ennél vezetékpáronként egy-egy műsort közvetítenek, és egy-egy előfizetőhöz általában három különböző műsort közvetítő három érpárat vezetnek be, melyek közül az előfizető tetszése szerint választja ki a neki legmegfelelőbb műsort.

A már meglévő villamos hálózatok közül műsorközvetítés céljára kiterjedésénél fogva elsősorban a világítási és távbeszélőhálózat jöhet

1) A rezgéseket általában az 1 másodperc alatti rezgésmegismétlődések száma szerint osztályozzák. Az emberi fül rendszerint az 50—10.000 másodpercenkénti rezgésű hangokat tudja érzékelni. Azt a rezgéssávot, amely az emberi fül által hallható hangok rezgéseit foglalja magában, nevezzük hang- vagy beszédrezgéssávnak.

2) Vivőáramú berendezéseknek nevezzük azokat a berendezéseket, melyeknél a hangrezgéseket egy sokkal nagyobb, mesterségesen előállított (pl. 1.000.000 másodpercenkénti rezgéssel) vivőárammal keverjük és a rezgések eredőjét továbbítjuk a vezetőn. Az egyesített rezgésekből a vivőáramot, ha a hangokat hallhatóvá akarjuk tenni, természetesen ismét le kell választani.

számításba. A világítási hálózatnak műsorközvetítés céljaira való igénybevétele nagy kiterjedése révén gazdaságosnak látszik. E célra való felhasználásától azonban mégis el kell tekinteni, mert ez a hálózat a mindennemű villamos rádiózavaroknak főforrása. Ilyen zavarok ugyanis sokkal erősebben lépnének fel azonos vezetéken való rádióműsor továbbításánál. Marad tehát a távbeszélőhálózat, amely különben is kisteljesítmények zavarmentes átvitelére létesült, és mint ilyen, igen alkalmas a fenti célra. Talán egyetlen hátránya ennek a megoldásnak az, hogy a rádióelőfizetők számához viszonyítva a távbeszélőhálózatok aránylag mindenütt elég kiskiterjedésűek.

A vezetékes hírszóró rádió régebbi rendszerei — mint már említettem — a hangrezgéssávot használják fel a rádióműsor közvetítésére. Mivel azonban a távbeszélő összeköttetés céljaira elsősorban szintén a hangrezgéssávra van szükségünk, azért ilyen esetben a vezetékeken távbeszélő és rádió hírszórást közvetíteni egyidőben nem lehet. Műszaki megoldásként a központban leválasztó jelfogót helyeznek el, amely távbeszélő hívás esetében a rádiót a berendezésről önműködően lekapcsolja, viszont ha az előfizető akar távbeszélőn hívni, egy billentyűt nyom le és ezzel leveszi a vonalról a rádióösszeköttetést, vagyis a rádióműsортovábbítást kikapcsolja. Ilyen hangfrekvenciás vezetékes hírszóró rádió van Hollandiában és Svájcban, mindkét országban meglehetősen nagy hálózattal.

A vezetékes hírszóró rádió igazi nagy fejlődéséhez a nagyrezgésszámú rendszerek kidolgozása adta meg a lökést. E rendszerek lényege az, hogy 150—250 kilociklus³⁾ közötti vivőáramokat az 50—10.000 ciklusig terjedő hangrezgésekkel vezérlik és ezeket a kivezérelt rezgéseket megfelelően felerősítve, a vezetékekre adják. Míg az egyes műsorszóró rádióadók alaprezgésszámát általában 9 kilociklus távolságra helyezik el egymástól, addig a vezetékes hírszóró rádióadóknál ezt a távolságot 30 kilociklusra veszik fel, vagyis elég nagyra ahhoz, hogy a két oldalsáv teljes kivezérlése mellett is az egyes adók között olyan sáv szélesség maradjon, hogy a legegyszerűbb rendes műsorvevő készülékekkel is teljesen szelektív vételt érhessünk el. Ezt a nagy sáv szélességet azért lehet felvenni, mivel egy ország legfeljebb 3 nagyrezgésszámú rádióműsori akar közvetíteni egy-egy távbeszélő áramkörön, van tehát bőven hely a rezgéstartományban, nem úgy mint a drótnélküli rádióhírszóróknál, ahol a 9 kilociklus távolsággal is alig lehet a különböző országok igényeit kielégíteni.

A 150—250 kilociklus közötti sáv kiválasztását az a megfontolás eredményezte, hogy a rádióvevő készülékek lehetőleg minden átalakítás nélkül felhasználhatók legyenek hírszóró-rádióműsorok vételére. Ezt

3) Az egy másodperc alatt megismétlődő rezgések számát ciklusnak, Herznek, vagy periódusnak nevezzük. A ciklus 1000-szerese a kilociklus, 10 kilociklusos rezgés annyit jelent, hogy egy másodperc alatt 10.000-szer ismétlődik meg a rezgés.

a fenti rezgéssávval el is érték, lévén az a hosszúhullámú műsorszórók rezgéssávja. A másik szempont, amely a sáv kiválasztásában lényeges szerepet játszott, a műsört közvetítő vezetékek csillapításának⁴⁾ kellő alacsony értéken való tartása. Ezt a feltételt is kielégíti a 150—250 kilociklus közötti sáv, lévén egy 0.6 mm átmérőjű kábelér kilométeres csillapítása 150 kilociklusnál 0.65 néper és 250 kilociklusnál pedig 0.8 néper.

Amint a fentiekből látható, a nagyrezgésű vezetékes hírszóró rádió lehetővé teszi azt is, hogy a hangrezgésű távbeszélő összeköttetéssel egy időben ugyanazon a vezetéken még 3 rádióműsört adjanak, illetve vegyenek. A vétel a rendes üzleti forgalomban kapható rádiókészülékekkel történhet ugyanúgy, mint bármely drótnélküli rádióadó műsorának vétele. Mivel a nagyrezgésű vezetékes hírszóró rádióadók rezgéssávjai igen szélesre vannak választva, a rendszer zenei műsorközvetítése igen jó, és a vételt egyáltalában nem befolyásolják a szomszédos adók. A vétel teljesen biztos, a hangerő állandó, nincs elhalkulás. A vétellehetőség nem függ a térerősségtől, miként az a drótnélküli rádióvételnél van, tehát még a legkisebb teljesítményű készülékekkel is teljesen jó és élvezhető műsorszót biztosít olyan helyeken is, ahol a drótnélküli rádióműsor vétele alig lehetséges. A vételt külső villamoszavar nem befolyásolja károsan.

A vezetékes hírszóró rádióadók műszaki része teljesen hasonló a rendes rádióadókéhoz. A lényeges különbség a két módszer között csupán az átvitel módozatában, továbbá a nagyrezgéseknek az adóberendezésből a vezetékre adásában és a vezetékről való leválasztásában van. A vezetékes rádiónál alkalmazott szűrők és erősítők természetesen nem találhatók meg a drótnélküli rádiótechnikában.

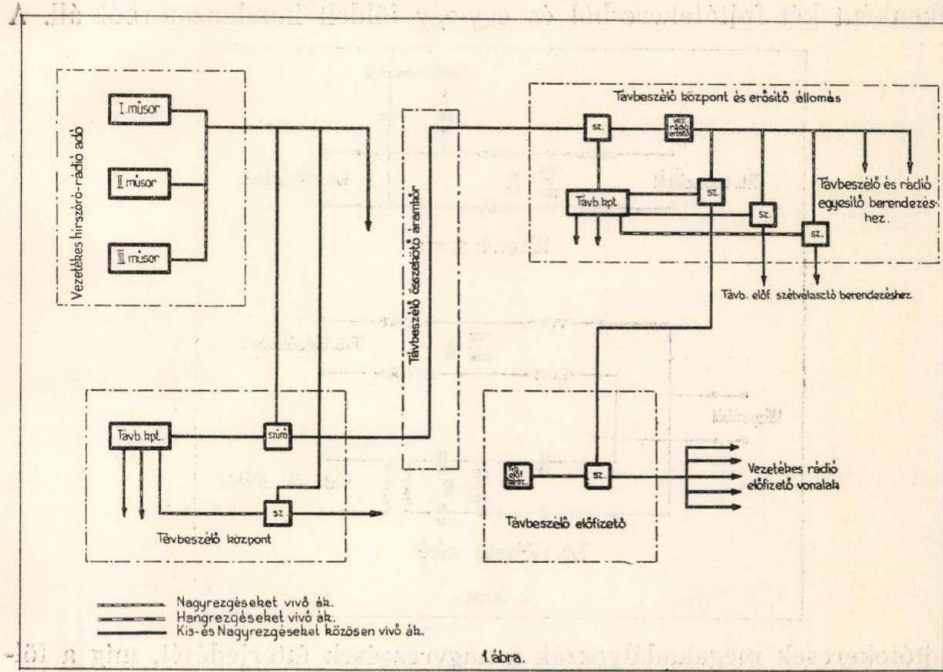
A vezetékes hírszórórádió felépítését és elvi kapcsolását az 1. ábra mutatja.

Az adó ugyanazokból a részekből van felépítve, mint egy drótnélküli rádióadó. A végerősítő fokozat után a kivezérelt 3 rezgéssávot egy közös vezetéken egyesítik. Ez a közösített vezeték megy tovább az elosztó központba, ahol a rádiórezgéseket a különböző irányokba szétágazó áramkörökre viszik át. A távbeszélő- és rádióvezetékeket a közösítés előtt egy-egy szűrővel zárják le. A nagyfrekvenciás szűrő csak a rádiósávot engedi át, és megakadályozza a távbeszélő áramkör rezgéseinek a rádió adórész felé való átáramlását; a kisfrekvenciás szűrő vi-

4) A villamos rezgésenergia a vezeték ellenállása és átvezetése miatt az áramforrás helyétől számítva, a vezető mentén fokozatosan csökken. A csökkenést úgy mérik, hogy viszonyba állítják a vezetékre rávitt és valamely helyen meglévő energiát és képezik a kettő hányadosát. Ennek a hányadosnak egy logaritmikus függvénye a csillapítás; egysége a néper. Ha a csillapítást egy kilométer hossza számítják ki, kapják a kilométeres csillapítást.

szont a nagyregzésű-tartománynak a távbeszélő részbe való átjutását teszi lehetetlenné.

A távbeszélő összekötő áramkör (1. ábra) tehát négy rezgéssávot visz tovább: egy rendes távbeszélő beszédsávot és 3 rádiósávot. Az összekötő áramkört a következő központban először egy szűrőberendezésre viszik; itt ismét szétválasztódik a távbeszélő és rádió sáv; a rádiósávot felerősítik, és a párhuzamosan kapcsolt szűrőkre vezetik, a táv-

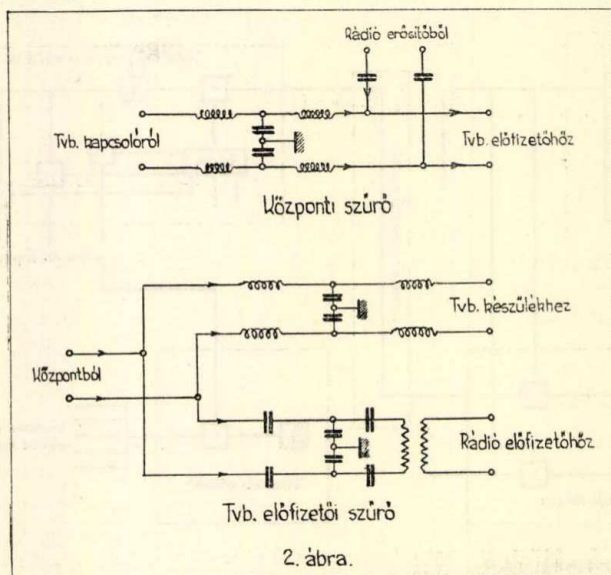

beszélő áramkört a központ teherelosztójára viszik. A teherelosztóról továbbmenő előfizetői áramkörök külön-külön ismét egy-egy szűrőtag közbeiktatásával felveszik a nagyregzésű rádiórezgéseket is, és folytatódhatnak az egyes távbeszélő-előfizetői lakásáig. A távbeszélő-előfizető lakásában elhelyezett szűrő ismét szétválasztja a távbeszélő- és rádiósávot; a rádiósávot külön vezetéken továbbvezetik a párhuzamosan vagy sugarasan kapcsolt vezetékes hírszóró rádióelőfizetőhöz, és ott kapcsolódugóval zárják le. Egy távbeszélő-előfizetői áramkörre 8—10 rádióelőfizető kapcsolható rá.

Az alkalmazott rádióerősítők kétféle rendszerűek. Vagy külön-külön erősítjük a 3 adó kivezérelt rezgéssávját, vagy pedig együttesen a 3 adót. Az első módszerrel egy-egy erősítő az alapregzést és ± 8 kilociklust erősít, míg a közös erősítő a 150—300 kilociklusig terjedő sávot erősíti torzítás nélkül.

A vezetékes rádiótechnika mindkét erősítési rendszert alkalmazza. Sáverősítők 2.5 Watt teljesítményre épülnek, és olyan helyeken kerülnek alkalmazásra, ahol nagy teljesítményekre van szükség. Így olyan közvetítőhelyeken, ahol nagyszámú előfizető energiaellátása a feladat. A 0.4—6 wattos szélessávú erősítőket inkább az egyes erősítőállomások közötti vezetékek erősítésére használják fel.

A nagy- és kisrezgésű résznek, vagyis a rádió- és távbeszélőrezgéseknek elválasztását végző szűrők (2. ábra) kisfrekvenciás része, vezetékenként két fojtótekerescsből és egy-egy földelt kondenzátorból áll. A

fojtótekercesek megakadályozzák a nagyrezgések átterjedését, míg a földelt kondenzátorok a gyengeáramú részen esetleg fellépő nagyrezgéseket szűrik ki.

A nagyfrekvenciás szűrőrész a központokban lévő egy-egy, az előfizetői szűrőknél pedig két-két kondenzátorból áll, amelyek a gyengeáramoknak a rádióvezetékre való átterjedését gátolják meg.

A távbeszélő-előfizetőknél alkalmazott elosztódoboz rádiórésze a szűrőkondenzátorok után tekerccsel van lezárva, vagyis az átvitel itt induktív úton történik.

A vezetékes hírszóró-rádió hálózatának gerince távbeszélőhálózat. A rádió-adóközpontból induló vezetékek még ugyanazon városban csatlakoznak a távbeszélőközpont áramköreihez, és ezeken egy-egy nagyobb lakkörzet központjába vitetnek át. Az energia szétosztása itt folytatódik, most már vagy előfizetői áramkörökre, vagy pedig kis községek központjaiba menő áramkörökre. Önálló vezetékes-rádióhálózatot csak a távbeszélő-előfizetői csatlakozástól kezdve kell építeni.

A felhasználható vezetékek vagy terheletlen⁵⁾ kábelek, vagy légvezetékek. Anyaguk lehet bronz vagy réz. A pupinozott kábeleket azok alacsony határrezgésszáma⁶⁾ (max. 15—20 kilociklus, a vezetékes hírszóró-rádió céljaira viszont a 150—250 kilociklus közötti sávra van szükség) miatt nem használhatjuk, viszont a csőkábelek⁷⁾ igen jól alkalmazhatók. Az előfizetői hálózat tervezésekor a feszültségeket úgy kell felvenni, hogy az egyes rádiókészülékeknél a feszültség 25 millivolt legyen. Igen lényeges kérdés a vonalaknak helyes elektromos lezárása, mivel különben hullámvisszaverődések keletkeznek, amelyek a feszültségelosztás egyenletes voltát megváltoztatják, és ezáltal nem teszik lehetővé, hogy az áramkörök bármely pontjairól leágazást lehessen készíteni. Pedig ez azért lényeges, mivel a rádióelőfizetői vonalak gazdaságos kihasználása csak úgy képzelhető el, ha az áramköröket az elágazó vagy a soros vezetékkapcsolási rendszer szerint építik ki. Ezeknél a rendszereknél viszont az áramkör bármely pontján lehetővé kell tenni az előfizetői leágazást.

Mivel az előfizetői leágazások hossza és ellenállása igen különböző, minden egyes vezetékre más-más adófeszültséget kellene adni, hogy a készüléknél a kívánt 25 millivolt feszültség meglegyen. Mivel ez ilyen módon megoldhatatlan, gyakorlatilag a közel egy távolságra lévő vevőket egyenlő adófeszültséggel látják el. Általában max. 5 km hosszú előfizetői leágazással számolnak; ha a távolság nagyobb, az ilyen előfizetői vezetéken közbenső erősítőt építenek be.

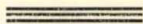
A nagyrezgésű vezetékes rádiót újabban Angliában és Németországban alkalmazzák. A hálózatnak, az erősítőállomásoknak, a szűrőknek, nem kevésbé a rádióadóknak megépítése meglehetősen nagy befektetést igényel, a hálózatok kiépítése mégis igen nagy gyorsasággal folyik. Ez azzal magyarázható, hogy a vezetékes hírszóró-rádió hálózat útján három hazai műsor vétele a legkisebb teljesítményű (pl. népvevő) készülékeken is biztosítva van, ami egy közepes igényű rádióelőfizetőt feltétlenül kielégít, így tehát nagy hírverő lehetőséget látnak az olcsó készülékek elterjesztésére és ezzel a rádióelőfizetők számának szaporítására. Kisteljesítményű rádióvevőkészülékeknek széles körben való elterjesztése a szegényebb néprétegeknek olcsó és jó szórakozási és mű-

5) A kábelekre rávitt villamos beszédenergia nagy távolságokra annyira felémészlődik, hogy már csak alig vagy egyáltalában nem is tehető hallhatóvá. A hatás-távolság növelhető úgy, hogy a kábelt helyenként (1.8—2 km) megszakítják és közbe vasmagos ellenállástekercseket építenek be; ezeket a tekercseket nevezik pupincsevéknek. A pupincseve nélküli kábelek a terheletlen kábelek.

6) Határrezgéssávnak nevezik azt a rezgésszámot, amelyeknél magasabb rezgésszám egy megadott villamostulajdonságokkal bíró vezetón nem vihető át.

7) A csőkábel egy fémcsőből és annak közepén futó huzalból áll, amelynél nincsenek pupincsevék beépítve és amelyen 200 vivóáramú összeköttetést is lehet egy időben létesíteni. A csőkábel a kábeltechnika legújabb vívmánya.

velődési lehetőséget nyújt. Ha a kisteljesítményű, esetleg csak hosszú hullámsáv vételre alkalmas rádióvevőkészülékek előfizetési díját alacsonyabban szabják meg, úgy a vezetékes hírszórórádió előfizetők száma nagyban növelhető. Ezáltal a gazdaságilag nehezebb helyzetben lévő és általában kisebb műveltségű réteg az esetleges ellenséges érzületű államok rádióműsorának káros befolyásától megóvható. Különösen nagy jelentősége van a vezetékes hírszórórádiónak határszéli övezetekben is, ahol sok esetben a hazai adás térerőssége már igen csekély, viszont a szomszédos állam műsoradása igen könnyen vehető. Ilyen helyeken a hazai drótnélküli rádióműsor vétele csak nagyteljesítményű készülékekkel lehetséges, ilyen készülékeket viszont a szegényebb anyagi körülmények között élő lakosság nem tud beszerezni. Közvetítő adók építése helyett a vezetékes hírszórórádió szolgálat megszervezése feltétlenül eredményesebbnek és használhatóbbnak látszik.

A pályaudvarra címzett levelek leadása.

Irta: DÓCZI ISTVÁN m. kir. I. o. postatiszt.

(Székesfehérvár.)

La remise des lettres adressées à la gare. Par M. ISTVAN DÓCZI, Commis de poste.

La remise des envois postaux adressés à des destinataires habitant près d'une gare de chemin de fer pourrait entraîner des retards considérables si cette opération était confiée au bureau de poste de la commune située loin de la gare. La poste se donne donc la tâche de mettre à la disposition des destinataires en gare les envois dans la suscription desquels ce désir a été manifesté. La première instruction visant à la remise en gare date de l'an 1888. Au commencement, seulement les journaux et les lettres ordinaires ont pu être ainsi livrés et seulement les bureaux ambulants étaient chargés de ce service. Plus tard, ce système a été étendu aux courriers convoyeurs aussi. Dans l'intérêt des usines, des entreprises et des établissements dépourvus de bureau de poste, il serait désirable de bénéficier de cet avantage les courses postales qui ne sont pas accompagnées d'un agent de poste. A la fin de son article, l'auteur propose de faire remettre en gare les lettres recommandées également.

A posta kézbesítést végző szerveitől legtöbbször távol levő vasútállomások személyzete, továbbá a postahivataltól ugyancsak távoli, de a vasútállomáshoz köztes ipartelepek, gyárak, megfelelő postai szervvel nem rendelkező települések postai küldeményeinek átvétele késehdelmes, ha azokat a kézbesítésre illetékes postai szerv kézbesíti, vagy azokat a postahivatalban kell átvenni. Ezért a m. kir. posta törekvése állandóan odairányul, hogy az ilyen címzettek küldeményeit a lehető-

ség határain belül a feladónak a küldemény címiratában alkalmazott megfelelő megjegyzésével kifejezésre juttatott kívánságára a címzettnek már a vasútállomáson rendelkezésre bocsáthassa.

A pályaudvar jelzéssel címzett küldemények előnyös kézbesítésének lehetővételére a m. kir. posta mai értelemben vett megszervezésének kezdeti időszakában már történtek intézkedések, s fokozatosan léptek életbe azok a rendelkezések, amelyek a biztonság követelményei és a berendezkedések nyújtotta lehetőségek keretén belül igyekeztek a közönség igényeit kielégíteni, úgyszólván, hogy további, szélesebbkörű intézkedések ezen a téren a meglévő berendezkedésekkel alig képzelhetők el.

Már a P. és T. R. T. 1888. évi 31. számában megjelent 26.523/1888. számú rendelet intézkedett, hogy a mozgóposták a pályaudvarra szülő hírlapokat ne helyezték a leadásra kerülő zárlatba, hanem az átvevő kezébe szabadon adják le. A P. és T. R. T. 1891. évi 16. számában megjelent 7447/1891. sz. rendelet pedig ezt a méltányos és a gyakorlatban azóta kitűnően bevált megoldást kiterjesztette a pályaudvarra címzett közönséges levélpostai küldeményekre is. A rendelet nem vonatkozott az ajánlott és az express levélpostai küldeményekre. Ez a módosító rendelet különösen a vasútállomások közelében, de a kézbesítésre illetékes postai szervektől távollévő gyártelepek, települések számára teremtett igen kedvező lehetőségeket s a későbbi fejlődés során módot adott arra, hogy olyan kisebb helyeken, amelyek postahivatalai az áthaladó mozgóposták közül csak egyik- másikkal vannak rovatolási összekötetésben, a közönséges levélpostai küldeményeket és a hírlapokat más, a rovatolási szempontból számításba nem jöhető meneteknél is át lehetett venni.

Az említett rendeletben közölt intézkedések azonban csak a mozgópostákra vonatkoztak; tehát egyelőre nem voltak alkalmazhatók a vasúti kalauzkocsikban közlekedő postai, esetleg vasúti közeggel kísért egyéb menetekre, illetőleg általuk közvetített levélzárlatokra. Pedig, különösen az utóbbiaknál a budapesti hírlapok szállításával kapcsolatosan volt szükség intézkedésre. Az éjjeli, hajnali mozgópostáknak Budapestről történt kiindítása után megjelenő hírlapok ugyanis a pénzügyi szempontok követelte takarékosági törekvések miatt rendszerint már csak a később indított levélzárlatokban voltak továbbíthatók. Ezen az intézkedéseken alapuló gyakorlatot vette át azután a P. K. U. 33. §. 9. p. 3. bekezdése és a 28. §. 5. pontja is. Végül az A. 2. Szab. 57. §. 14. pontja és az A. 7. Szab. 32. §. 5. és 6. pontja a leadásnak ezt a módját a pályaudvarra címzett közönséges express levélpostai küldeményekre nézve is rendszeresíti.

Amíg azonban a zárlaton kívül kezelendő pályaudvarra címzett közönséges levélpostai küldeményeket, hírlapokat a P. K. U. 28. §. 5. pontja a pályaudvaron jelentkező címzett kezéhez rendeli leadni, addig az A. 2. Szab. 57. §. 14. pontja, majd a később megjelent A. 7. Szab. 32. §. 5. pont, 2. bekezdése már módot ad arra is, hogy a vasúti

alkalmazott által közvetített közvetlen levélzárlatoknál a pályaudvarra címzett hírlapok a zsákok nyakához erősítve legyenek továbbíthatók. A levélpostai küldemények ilyen módon való továbbítása nem volt kívánatos, mert a levéltitok védelme az idegen alkalmazottak közreműködése és így a küldeményeknek a postai kezelésből történő részbeni kiesése következtében nem biztosítható, éppen ezért szabályaink erre nem adnak lehetőséget, de megvalósítása a jövőben sem kívánatos.

Más azonban a helyzet az olyan jegyzékelő-meneteknél, amelyeket postai alkalmazott kísér. Ezeknél a postai meneteknél a postai alkalmazottakon kívül senki más nem vesz részt a küldemények kezelésében; tehát a postatitok védelme, a küldemények biztonsága teljes mértékben kielégítő. Bár az A. 7. Szab. 32. §. 8. pontja a zárás után összegyűjtött levélpostai küldemények továbbítására nézve úgy rendelkezik, hogy a postai alkalmazott által kísért menetekkel történő továbbítás esetében az ilyen levélpostai küldeményeket az indított zsák nyakára kell kötni; ennek általános gyakorlatára az utasításban nincsen rendelkezés. Továbbá a 32. §. 5. p. 3. bekezdése a hírlapokra korlátozva megengedi, hogy a menet útján továbbított közvetlen zárlatoknak leadási helyére címzett pályaudvari hírlappéldányokat a menetet kísérő altiszt kezébe adják, aki azután azokat szétosztja és az egyes állomásokon leadja. Kívánatos volna ezt a rendelkezést a közönséges (express) levélpostai küldeményekre is kiterjeszteni.

Az A. 7. Szab. említett rendelkezése azonban csak a közvetítő menet által közvetített zárlatok leadási helyére szóló hírlapokra vonatkozik. Kívánatosnak látszik azonban, hogy a pályaudvarra szóló hírlapok és közönséges (express) levélpostai küldemények a vasúti kalauzkocsikban közlekedő postai jegyzékelőmenetekkel továbbíthatók legyenek a menet által érintett oly vasúti állomásokra is, ahová postazárlat a menettel nem érkezik, tehát amelyeken postakezelés nincsen. Legtöbbször nagy gyártelepek, vállalatok, postai szervvel nem rendelkező települések érdekei kívánják meg ezt az intézkedést. A feladók által az ilyen menet kísérőjének kezébe adott közönséges (express) levélpostai küldeményekre vonatkozólag már van rendelkezés. A P. R. T. 1879. évi 22. számában megjelent 13.509/1879. sz. rendelet már lehetővé tette ezt az olyan vasútállomásokon, amelyeken postahivatal nem működik. Az A. 7. Szab. 26. §. 4. p. 3. bekezdése pedig ezt a feladási lehetőséget bármely állomásra vonatkozólag kiterjesztette. Mivel a leadásra kerülő levélpostai küldemények biztonsága semmivel sem kíván óvatosabb rendszabályokat, mint a továbbításra kézhez adott küldeményeké, s mivel a mozgópostáknál ez már úgyszólván megvalósult, méltányos és megokolt lenne ezt a korlátlan lehetőséget a pályaudvarra címzett összes közönséges (express) levélpostai küldemények számára is biztosítani.

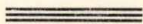
Nagy gyár- és ipartelepek részéről merülhet fel az az óhaj, (s van is ilyen kívánalom), hogy a címükre érkező ajánlott, express ajánlott küldeményeket is kézbesítsék a kézbesítést is végző postai szervvel nem rendelkező pályaudvaron mindjárt a mozgópostánál. Itt ugyanis az a

helyzet, hogy a közönséges levélpostai küldeményeket megkapják a pályaudvaron és kedvező időben, az ajánlott küldeményeket — amelyekben pedig a sürgősebb és fontosabb dolgokat kapják — csak jóvel később. Módot lehetne adni arra, hogy az egyes érdekeltségek kívánságára és felelősségére az igazgatóságok engedélyezhessék a mozgópostának a pályaudvarra címzett ajánlott levelek kézbesítését, mint az már a feladásra szánt ajánlott küldemények felvételére vonatkozólag az egyes, számításba jöhető állomásokon minden korlátozás nélkül meg is van.

A gyakorlati kivitelnél kétféle megoldásra volna lehetőség. Az egyik elgondolás szerint a mozgóposta személyzete kézbesítené az ajánlott küldeményt átadóvevény aláíratásával. Ilyenkor azonban a kérések teljesítésének elbírálásánál figyelembe kell venni a mozgópostának az állomáson való tartózkodási idejét. Előnye azonban az, hogy a kézbesítés olyan helyeken is megtörténhetik ilyen módon, ahol zárlatsere, s így postai alkalmazott nincsen. A másik megoldás volna, hogy a mozgóposta személyzete az ilyen ajánlott leveleket a küldőnek kézbesítőívvvel adná le, amelynek indigós példányán azok átvételét a küldőc elismerné. Majd az eredeti példány alapján mindjárt elvégezné a küldőc a kézbesítést a pályaudvaron. Ebben az esetben a rovatlapon jelezni kellene, hogy kézbesítőívvvel hány ajánlott küldeményt kapott a küldőc. Ez az eljárási mód azonban kizárja az ajánlott küldemények kézbesítését az olyan mozgópostáknál és vasútállomásokon, amelyeknél és amelyekben postaküldőc zárlatsereire nem jelenik meg.

Mivel az ajánlott küldemények pályaudvari kézbesítésének bármelyik formája csak szórványos esetben, az igazgatóságok esetenkénti elbírálása, a körülmények mindenkori figyelembevétele alapján, esetleges (felelősségi) fenntartásokkal történnek, s így az igazgatóságoknak az engedély megadása előtt módjuk lenne a körülményekkel, az időbeli lehetőségekkel számolniok, az ily kézbesítési mód lehetőségének megteremtésénél a mozgóposták időbeli korlátozottságaira, mint elvi akadályra nem kell gondolni.

A m. kir. posta berendezkedéseinek, szerveinek tökéletesítése egyik legfőbb célja s egyúttal igen fontos nemzeti érdek is, s mivel minden igény kielégítésének döntő tényezője a mindenkori pénzügyi adottság, célirányos kihasználni azokat a lehetőségeket, amelyek a meglévő berendezések, szervek, kezelési rendszerek keretein belül pénzügyi áldozat nélkül még mint kiaknázatlanok, kínálkoznak.

Érdekes kérdések

Questions intéressantes.

Újabb pályatételeink:

8. A távbeszélő számadások felülvizsgálásánál megállapított eddigi eredményeket figyelembevéve, hogyan lehetne a felülvizsgálattal kapcsolatos teendőket egyszerűsíteni?

9. Postamesteri hivatalnál szolgálatot teljesítő postakiadó 20.000 pengőről szóló csekkelismervényt szívességből harmadik személy kérésére aláírásával és keletbélyegző lenyomattal ellátja. Ennek megtörténte után az elismervényt kiadja. A kiadott csekkbefizetési elismervény felhasználásával a harmadik személy a csekkszámlatulajdonost megkárosítja. Felelős-e a m. kir. posta az ilyen módon felmerült kárért s ha igen, kártérítési kötelezettsége kívül szemben áll fenn?

A pályázaton a magyar posta személyzetének minden egyes tagja részt vehet. A pályamű legfeljebb 3 gépirásos oldalra terjedhet. A pályázati határidő: 1939. október 20.

A pályamunkán a szerző nevét nem szabad feltüntetni, hanem a szerző nevét külön borítékba zárt és lepecsételt jeligés levélben a pályamunkával együtt kell a Magyar Posta szerkesztőségéhez juttatni. A jeligés leveleket csak abban az esetben bontják fel, ha a szerző a munkáért jutalomdíjat kap, vagy legalább is dicséretben részesül. A jutalomdíj összege pályatételenként 50 pengő.

A jutalomban vagy dicséretben nem részesült pályamunka szerzőjének nevét tartalmazó levelet a döntés után megsemmisítik és így a szerző neve ismeretlen marad. A legjobbnak talált pályamű tárgyához képest a Magyar Postában, illetőleg a Műszaki Közleményekben jelenik meg. A pályamű végén a kidolgozáskor igénybevett forrásmunkákat meg kell jelölni, hivatkozva a forrásmunka oldalának és bekezdésének számára, ahonnan a pályázó idézett vagy érveket merített a tétel megoldásához.

A pályázaton a Magyar Posta, illetőleg a Műszaki Közlemények szerkesztőbizottságának tagjai, továbbá a postavezérigazgatóság ügyosztályvezetői, kik a bírálatra lesznek hivatva, nem vehetnek részt.

A POSTA FORGALMA.

Le trafic de la poste.

1939. július.

Rovatvezető: Dr. RUTNER BÉLA, m. kir. postatitkár.

Publié par M. le Dr. BÉLA RUTNER, Secrétaire de poste.

En vue de pouvoir observer et apprécier le mouvement du trafic, la tendance du développement ainsi que l'influence du tarif et des réglemens sur l'utilisation des divers services, l'Administration recueille toutes les données relatives au trafic des services postal, télégraphique, téléphonique et de la T. S. F. Les détails de la statistique sont contenus dans le Rapport annuel de la Posta hongroise; les résultats principaux annuels et mensuels seront également communiqués dans les tableaux ci-après. Les tableaux renferment les résultats des 8 années dernières, à compter de l'année 1930 montrant des résultats ma-

A f. évi júliusi forgalmi eredmények minden üzletágban lényegesen meghaladták az 1938. év júliusában elért forgalmi eredményeket. Az okok között természetesen első helyen az ország megnagyobbdása áll, de az idén kedvezőbbek a gazdasági körülmények is. Az 1938. évi júliusi forgalom részben a márciusi és májusi külpolitikai események, továbbá a belföldi gazdasági élet meginduló nagy átalakulásának hatása alatt állott és így egyes gazdasági körök tartózkodása következtében gyengébb volt.

A postai üzletágban minden küldemény forgalma jelentősen emelkedett. Az ajánlott küldemények darabszámát, mint minden júliusban, ebben az évben is a félévi bankzárlat emelte. A pénzintézetek ugyanis ebben az időben első félévi eredményeiket és a folyószámlakivonatokat küldik szét.

A csomagforgalom nagymérvű 50,7%-os emelkedést részben a kedvező gyümölcs-termés idézte elő, amely az ú. n. filléres csomag forgalmát erősen megduzzasztotta. A július hónapban kézbesített 1,051.000 csomag közül 104.563, vagyis közel 10%, friss gyümölcsöt tartalmazó csomag volt, holott f. évi június hónapban még csak 51.527 filléres csomagot kézbesítettek.

A postautalványforgalom emelkedése — az ország megnagyobbdásán kívül is — több okra vezethető vissza. Az okok között jelentős szerepet töltenek be a

xima, et les données des 13 mois derniers. Les chiffres permettent donc de faire des comparaisons entre les résultats du mois indiqué en-haut et ceux du même mois de l'année précédente, d'une part, entre les résultats constatés à partir du commencement de l'année courante jusqu'au mois indiqué et ceux de la même période de l'année précédente, d'autre part, et enfin, entre les résultats d'une année entière, compté en arrière à partir du mois indiqué et ceux des années 1930 à 1937.

Les différences en nombre et en pourcentage entre les comparaisons respectives sont relevées au bas des tableaux.

családpénztári utalványok, amelyek a mult évi júliusi forgalomhoz képest teljesen többletet jelentenek. A feladott családpénztári utalványok darabszáma 136.293, összege 1,275.480 pengő volt, vagyis az egész postautalványforgalomban a családpénztári utalványok darabszáma tekintélyes mennyiséget képvisel, míg összege jelentéktelen. Százalékszerűleg kifejezve a családpénztári utalványok darabszáma a feladott összes postautalványok darabszámának közel 12%-a, míg a családpénztári utalványok összege a feladott összes postautalványok összegének még 2%-át sem éri el. Ez a következménye annak is, hogy az egész postautalvány-forgalom emelkedése darabszámában sokkal lendületesebb, mint összegben. A f. évi júliusi utalványforgalmat még a postautalvánnyal szétküldött rendkívüli rokkantságélyek is növelték. Ezek ugyancsak inkább a darabszám emelkedésére voltak hatással.

A csekkbefizetések különösen nagymérvű emelkedésénél feltétlenül figyelembe kell venni azt is, hogy a mult évi júliusi forgalom viszonylag gyenge volt. A csekkforgalom emelkedéséhez az az intézkedés is hozzájárult, amely a községi pénzkezelést megszüntette és a postatakarékpénztárhoz terelte.

A táviróforgalom minden évben rendszeresen a nyári hónapokban éri el csúcspontját. Az emelkedés a mult évi adatokhoz képest különösen jelentős, mert a feladott táviratok darabszáma 35,6, a kéz-

besítették pedig 30.2%-kal emelkedett.

A távbeszélőforgalom általában nem érte el az emelkedésnek azt a mértékét, amelyet a posta- és a táviróforgalom felmutatott. Kivételt csak a távolsági forgalom képez, amely — a már szinte megszokott — forgalomalakulásnak megfelelően, ebben a hónapban is lendületesen emelkedett. A forgalomemelkedés a kezdeményezett távolsági beszélgetéseknel 29.4, az érkezett beszélgetésekkel 28.4%. A vidéki forgalom emelkedése a budapestinél lényegesen erőteljesebb, de ennek elbírálásánál figyelembe kell venni, hogy az ország megnagyobbodásával kapcsolatos forgalom szinte teljesen a vidéki forgalomban mutatkozik. A helyi beszélgetések száma a múlt év júliusához képest több, mint 800.000 beszélgetéssel, vagyis 6.4%-kal emelkedett. Bár a helyi forgalom emelkedése az állomáshozzájárulást alatti maradt, viszonylag kedvező.

A nyilvántartott rádióengedélyesek száma az egész országban 468.290 volt. Ez a létszám 74.800 előfizetővel (19.0%-kal) haladja meg a múlt év júliusában nyilvántartott létszámot, de 2044 előfizetővel a f. évi június hó végén nyilvántartott előfizetők száma alatt marad. A múlt hónaphoz viszonyított csökkenés 0.4%-nak felel meg és így százalékszerűen a múlt évi keretek között mozgott. Számszerűleg a csökkenés a múlt évinél nagyobb, de ez természetes is, mert minél nagyobb az előfizetői létszám, annál nagyobbak a kilengések is. Az előfizetők száma minden igazgatósági kerületben esett. Kivételt csak Kárpátalja képez, ahol az engedélyesek száma a múlt hónaphoz képest 151 előfizetővel, vagyis 4.9%-kal emelkedett. Hogy ez az emelkedés tényleges szaporulatot jelent-e, vagy pedig csak odatelepitéseknek a következménye, megállapítani a rendelkezésünkre álló adatokból nem lehet.

A kárpátaljai forgalom emelkedése július hónapban is folytatódott. Az emelkedés június hónaphoz viszonyítva átlagban 14.6%-nak felel meg.

A posta különböző üzletágainak forgalmát munkaegységekben is kifejezi, mint-hogy az összeforgalom általános és áttekinthető kifejezésére a darabszámok egyszerű összegezése útján nyert összedarabszám erre nem alkalmas. Ebben a darabszámokban ugyanis az egyes üzletágak különböző természetű küldeményei és szolgáltatásai, másrészt darabszámok és összegek vegyesen szerepelnek. A külön-

böző természetű szolgáltatások összeadhatása végett ezeket először közös nevezőre kellett hozni. Ez oly módon történt, hogy minden egyes szolgáltatást a munka minőségének, mennyiségének és az elvégzés időtartamának figyelembe vételével értékeztük. Az értékelés mérő eszköze a munkaegység. A közös nevezőre, a munkaegységre, hozott szolgáltatások egyszerű összeadásának végösszege fejezi ki az egyes üzletágak munkaegységekben elért forgalmát.

A munkaegységek tehát már alkalmasak az általános posta, táviró, távbeszélő és rádió forgalom mérésére és összehasonlítására, de természetesen csak akkor, ha az összehasonlítási időszakban végzett munkák értékelése egyforma alapon történik. A közölt táblázatok adatai az egyenlő értékelés alapján megállapított munkaegységek számát tüntetik fel és így a forgalom alakulásának megítélésére alkalmasak. Megjegyezzük azonban, hogy ezek az adatok a személyzet által tényleg feldolgozott munkaegységek számával nem azonosak.

A munkaegységekben kifejezett forgalom a múlt év júliusához képest igen nagy mértékben, 19.4%-kal emelkedett. A forgalmat kifejező 43.5 millió munkaegység a legnagyobb forgalom, amelyet a világháborút követő időben július hónapban eddig tapasztaltunk.

Összehasonlítással szolgáljanak a következő adatok:

1929 július hónap	38.8 millió munkaegység
1930 „ „	38.4 „ „
1931 „ „	33.7 „ „
1932 „ „	28.6 „ „
1933 „ „	28.3 „ „
1934 „ „	28.4 „ „
1935 „ „	30.8 „ „
1936 „ „	32.8 „ „
1937 „ „	35.3 „ „
1938 „ „	36.5 „ „
1939 „ „	43.5 „ „

A f. évi július hónapban kimutatott munkaegységek közül 0.5 millió munkaegység Kárpátaljára és 2.7—3.0 munkaegység a felszabadult felvidéki területekre esik, úgy-hogy a trianoni csonka országra kb. 40.0—40.3 millió munkaegység jut.

Az egyes üzletágakat tekintve, a legnagyobb forgalomemelkedést ebben a hónapban a táviró és a postaforgalom mutatja fel (23.0, illetőleg 22.5%-os emelkedéssel), ezeket követi a rádióforgalom 18.6, majd a távbeszélőforgalom 14.1%-kal.

1. POSTAFORGALOM.¹⁾ — 1. Trafic postal.¹⁾

Egyeség: 1000 drb, összeg 1000 pengő. — Les nombres s'entendent en milliers, les montants en 1000 pengős.

Év Année	Hó Mois	Feladás — Expédition										
		Levélpostai küldemény drb. Objets de la poste aux lettres, nombre		Érték levél drb. Lettres de valeur nombre	Kézi, bét és sommás csomag drb. Colis nombre	Postautalvány Mandats-poste		Postátakarék betét Caisse d'épargne Versements		Csekkbefizetés Chèques Versements		
		közönséges ordinaires	ajánlott recomondés			drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	
1930.	—	422.671	15.862	661	11.362	10.653	725.039	717	47.902	18.092	2.271.761	
1931.	—	370.509	11.817	575	10.145	10.156	670.278	494	40.336	16.322	1.934.881	
1932.	—	351.739	9.288	484	8.744	9.251	565.574	416	32.782	15.094	1.659.372	
1933.	—	346.512	7.974	465	8.584	8.870	553.521	576	41.654	16.200	1.517.302	
1934.	—	413.180	7.487	424	8.791	9.304	594.449	781	55.874	17.984	1.611.906	
1935.	—	410.595	7.771	415	8.793	9.731	644.332	912	65.344	18.928	1.706.911	
1936.	—	435.933	7.568	438	9.343	9.984	676.889	1.038	75.126	20.545	1.889.945	
1937.	—	462.928	7.567	456	9.815	10.291	712.965	1.193	87.832	22.311	2.068.491	
1938.	—	501.515	8.438	457	10.668	10.900	763.665	1.045	87.619	23.318	2.280.279	
1938.	VII.	37.588	762	37	784	915	63.049	94	8.169	1.823	163.491	
1938.	VIII.	38.456	668	41	817	910	66.688	97	8.463	1.933	215.646	
1938.	IX.	43.139	806	41	951	890	65.675	70	6.452	1.825	212.828	
1938.	X.	43.853	811	41	1.002	1.024	72.593	53	5.431	2.203	227.997	
1938.	XI.	46.021	745	42	1.020	930	67.822	68	7.855	2.076	243.217	
1938.	XII.	58.920	809	43	1.369	1.099	79.024	74	8.552	2.247	251.662	
1939.	I.	46.128	851	42	915	1.009	61.887	104	9.543	2.114	192.669	
1939.	II.	42.273	811	38	895	1.003	67.701	103	8.887	1.935	197.092	
1939.	III.	54.341	926	42	1.004	1.149	70.590	95	7.367	1.973	199.837	
1939.	IV.	49.977	780	46	987	1.117	71.268	76	6.513	1.922	215.328	
1939.	V.	50.463	900	42	1.024	1.162	75.535	93	8.783	2.146	239.995	
1939.	VI.	44.763	797	42	990	1.172	74.679	93	8.987	2.118	212.625	
1939.	VII.	46.405	832	45	1.025	1.159	76.741	102	9.558	2.074	233.040	
1938. VIII.-1939. VII. összesen:		564.739	9.736	505	11.999	12.624	850.203	1.028	96.391	24.566	2.641.936	
VIII. 1938.-VII. 1939. total:												
1938. I.-VII. összesen:		271.513	4.599	248	5.510	6.042	416.855	684	51.152	13.030	1.128.643	
I.-VII. 1938. total:												
1939. I.-VII. összesen:		334.350	5.897	297	6.840	7.771	498.401	666	59.638	14.282	1.490.586	
I.-VII. 1939. total:												
Összehasonlítások Comparaisons	1939. VII. havában 1938. VII. havához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg en nombre										
	En juill 1939 par rapport au mois de juill. 1938, en plus (+), en moins (-)	%-ban en %	+ 8.817	+ 70	+ 8	+ 241	+ 244	+ 13.692	+ 8	+ 1.389	+ 251	+ 69.549
			+ 23.5	+ 9.2	+ 21.6	+ 30.7	+ 26.7	+ 21.7	+ 8.5	+ 17.0	+ 13.8	+ 42.5
	1939. I.-VII. időszakban 1938. I.-VII. időszakához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg en nombre										
En janv.-juill 1939 par rapport aux mois de janv.-juill 1938 en plus (+), en moins (-)	%-ban en %	+ 62.837	+ 1.298	+ 49	+ 1.330	+ 1.729	+ 81.546	- 18	+ 8.486	+ 1.252	+ 361.943	
		+ 23.1	+ 28.2	+ 19.8	+ 24.1	+ 28.6	+ 19.6	- 2.6	+ 16.6	+ 9.6	+ 32.1	

1) Az 1939. évi adatok ideiglenesek.

Les chiffres se rapportant à l'année 1939 sont provisoires.

1. POSTAFORGALOM (folytatás). — 1. Trafic postal (suite).

Egység: 1000 drb, összeg 1000 pengő. — Les nombres s'entendent en milliers, les montants en 1000 pengős.

Év Année	Hó Mois	Kézbesítés — Remise												
		Levélpostai küldemény drb. Objets de la poste aux lettres, nombre		Érték levél drb.	Kézi, bét és sommás csomag drb.	Postautalvány Mandats-poste		Postatakarék kivét Caisse d'épargne Payements		Csekk-kifizetés Chèques Payements				
		közön- séges ordinaires	ajánlott recom- mandés	Lettres de valeur nombre	Colis nombre	drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant			
1930.	—	425.761	16.794	726	12.390	10.577	719.870	376	20.852	3.373	1.036.937			
1931.	—	373.517	12.442	637	10.687	10.015	663.752	295	25.646	3.275	967.490			
1932.	—	353.134	9.739	536	8.968	9.241	570.104	236	18.316	3.259	785.987			
1933.	—	345.768	8.172	506	8.776	8.938	555.883	280	21.472	3.373	698.973			
1934.	—	416.564	7.653	481	8.890	9.356	595.623	367	28.707	3.223	658.944			
1935.	—	412.321	7.790	471	8.814	9.775	645.247	462	37.928	3.399	662.144			
1936.	—	440.026	7.653	455	9.373	10.026	678.059	543	44.507	3.525	684.812			
1937.	—	466.077	7.641	485	9.924	10.367	716.475	591	48.925	3.839	749.352			
1938.	—	505.424	8.421	498	10.758	11.015	768.161	644	65.238	4.052	885.470			
1938.	VII.	38.865	753	40	797	924	64.300	49	3.961	343	69.925			
1938.	VIII.	38.597	671	44	798	923	66.405	51	4.592	311	70.474			
1938.	IX.	43.277	802	46	938	899	66.952	93	13.866	325	76.015			
1938.	X.	43.994	828	46	999	1.048	83.997	44	7.451	407	117.788			
1938.	XI.	46.202	746	45	1.010	912	55.653	31	2.668	304	82.502			
1938.	XII.	59.134	812	52	1.371	1.148	91.355	39	3.262	436	108.110			
1939.	I.	46.288	895	47	906	968	59.067	37	3.091	401	64.788			
1939.	II.	42.416	826	43	892	1.018	68.968	40	3.479	425	72.857			
1939.	III.	54.483	950	48	1.002	1.125	70.653	51	4.929	442	91.884			
1939.	IV.	50.153	793	58	1.014	1.110	71.259	47	4.128	452	84.821			
1939.	V.	50.648	914	49	1.021	1.173	75.844	47	3.877	445	83.009			
1939.	VI.	44.924	792	48	981	1.104	74.496	48	4.314	453	92.226			
1939.	VII.	47.981	874	49	1.051	1.202	78.690	47	4.524	481	90.588			
1938. VIII.-1939. VII. összesen:		568.097	9.903	575	11.983	12.630	863.339	575	60.181	4.882	1.035.042			
VIII. 1938.-VII 1939. total:														
1938. I.-VII. összesen:		273.106	4.636	274	5.516	6.071	410.110	386	33.433	2.269	430.546			
I-VII. 1938. total:														
1939. I.-VII. összesen:		336.893	6.044	342	6.867	7.700	498.977	317	28.342	3.099	580.153			
I-VII. 1939. total:														
Összehasonlítások Comparaisons	1939. VII. havában 1938. VII. havához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerüleg en nombre	+											
	En juill 1939 par rapport au mois de juill 1938, en plus (+), en moins (-)	%-ban en %	+ 23.5	+ 16.1	+	+ 22.5	+ 31.9	+ 30.1	+	+ 22.4	- 4.1	- 14.2	+ 40.2	+ 29.5
	1939. I.-VII. időszak- ban 1938. I.-VII. időszakához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerüleg en nombre	+											
	En janv.-juill 1939 par rapport aux mois de janv.-juill 1938, en plus (+), en moins (-)	%-ban en %	+ 23.4	+ 30.4	+	+ 24.8	+ 24.5	+ 26.8	+	+ 21.7	- 17.9	- 15.2	+ 36.6	+ 34.7

2. TAVIRÓFORGALOM¹⁾ — 2. Trafic télégraphique
3. TAVBESZÉLŐFORGALOM¹⁾ — 3. Trafic téléphonique

Év Année	Hó Mois	Távíró Télégraphe		Távbeszélő — Téléphone							
		Táviratok ezer drb. Télégrammes, nombre en milliers		Főállomások száma drb. Nombre des postes téléphoniques				Közvetlen összeköttetések száma Raccordements directs nombre	Számított helyi beszélgetések száma ezrekben Conversations locales complètes nombre en milliers		
				hálózatok szerint dans le réseau			összesen total		bpesti egységes hálózatban dans le réseau uniforme de Budapest	vidéken en province	összesen total
		feladás dépôt	kézbesítés remise	uniforme de Budapest	falurendszertől és 200 előfizetőnél nagyobb systéme rural et plus de 200 abonnés	200 előfizetőnél kisebb jusqu'à 200 abonnés					
1930.	—	3.404	3.715	46.601	35.618	82.219	2.212	103.890	—	103.890	
1931.	—	2.599	3.253	47.095	33.840	80.935	2.376	106.946	14.189	121.135	
1932.	—	2.066	2.735	46.884	32.415	79.299	2.196	107.564	13.867	121.431	
1933.	—	1.894	2.576	47.962	31.109	79.071	2.207	107.146	12.801	119.947	
1934.	—	1.873	2.557	53.338	34.354	87.692	2.303	111.898	11.911	123.809	
1935.	—	1.903	2.573	58.339	15.088	18.723	2.257	121.980	12.944	134.924	
1936.	—	1.947	2.607	63.537	16.699	22.218	2.155	127.933	14.261	142.194	
1937.	—	2.133	2.820	70.325	18.165	23.290	2.117	134.885	16.358	151.243	
1938.	—	2.439	3.150	75.128	21.331	27.316	2.201	141.263	18.117	159.380	
1938.	VII.	208	268	73.193	19.188	23.993	116.374	2.107	11.521	1.514	13.035
1938.	VIII.	243	301	73.283	19.305	24.216	116.804	2.133	10.715	1.566	12.281
1938.	IX.	254	320	73.836	19.486	24.426	117.748	2.131	11.530	1.574	13.104
1938.	X.	228	294	74.307	19.608	24.637	118.552	2.179	12.594	1.636	14.230
1938.	XI.	226	289	74.543	20.862	26.212	121.617	2.186	12.238	1.567	13.805
1938.	XII.	233	302	75.128	21.331	27.316	123.775	2.201	12.133	1.585	13.718
1939.	I.	207	277	75.460	21.607	27.078	124.145	2.228	12.826	1.737	14.563
1939.	II.	185	246	75.661	21.695	27.135	124.491	2.229	12.219	1.681	13.900
1939.	III.	236	309	75.941	21.812	27.523	125.276	2.240	11.215	1.574	12.789
1939.	IV.	222	293	76.134	21.689	28.531	126.354	2.267	12.353	1.821	14.174
1939.	V.	264	331	76.279	22.305	28.802	127.386	2.316	12.705	1.693	14.398
1939.	VI.	254	321	77.141	22.675	28.169	127.985	2.310	12.652	1.763	14.415
1939.	VII.	282	349	77.380	22.902	28.355	128.637	2.318	12.119	1.745	13.864
1938. VIII.-1939. VII. összesen: VIII, 1938.-VII, 1939. total:		2.834	3.632	—	—	—	—	—	145.299	19.942	165.241
1938. I.-VII. összesen: I-VII, 1938. total:		1.231	1.644	—	—	—	—	—	82.119	10.148	92.267
1939. I.-VII. összesen: I-VII, 1939. total:		1.650	2.126	—	—	—	—	—	86.089	12.014	98.103
Összehasonlítások Comparaisons	1939. VII. havában 1938. VII. havához képest több (+) kevesebb (-) En juill 1939 par rapport au mois de juill 1938, en plus (+), en moins (-)	szám- szerűleg en nombre	+ 74 + 81	+ 4.187	+ 3.714	+ 4.362	12.263	+ 211	+ 598	+ 231	+ 829
		%-ban en %	+ 35.6 + 30.2	+ 5.7	+ 19.4	+ 18.2	+ 10.5	+ 10.0	+ 5.2	+ 15.3	+ 6.4
	1939. I.-VII. időszak- ban 1938. I.-VII. időszakához képest több (+) kevesebb (-) En janv.-juill 1939 par rapport aux mois de janv.-juill 1938, en plus (+), en moins (-)	szám- szerűleg en nombre	+ 419 + 482	—	—	—	—	—	+ 3.970	+ 1.866	+ 5.836
		%-ban en %	+ 34.0 + 29.3	—	—	—	—	—	+ 4.8	+ 18.4	+ 6.3

1) Az 1939. évi adatok ideiglenesek.

Les chiffres se rapportant à l'année 1939 sont provisoires.

3. TAVBESZÉLŐFORGALOM (folytatás). — 3. Taphic téléphonique (suite).

4. RÁDIÓELŐFIZETŐK. — 4. Nombre des abonnés de radio.

Év Année	Hó Mois	Központok száma Nombre des centrales	Távbeszélő — Téléphone						Rádió Radiodiffusion			
			Távolsági beszélgetés 1000 drb. Conversations interurbaines nombre en milliers						Rádió előfizetők száma Nombre des abonnés			
			kezdeményezett départ			érkezett arrivée			Budapest à Budapest	vidéken en province	összesen total	
			bpesti egységek hálózatában dans le réseau uniforme de Budapest	vidéken en province	összesen total	bpesti egységek hálózatában dans le réseau uniforme de Budapest	vidéken en province	összesen total				
1930.	—	1.426	1.431	3.363	4.794	1.391	3.301	4.692	108.161	199.748	307.909	
1931.	—	1.445	1.285	3.034	4.379	1.281	3.004	4.285	111.774	213.258	325.032	
1932.	—	1.446	1.183	2.558	3.741	1.138	2.479	3.617	113.360	208.616	321.976	
1933.	—	1.465	1.145	2.345	3.490	1.059	2.306	3.365	115.114	213.065	328.179	
1934.	—	1.494	1.157	2.467	3.624	1.081	2.426	3.507	118.010	222.107	340.117	
1935.	—	1.524	1.249	2.863	4.112	1.152	2.822	3.974	122.676	230.231	352.907	
1936.	—	1.550	1.287	2.972	4.259	1.206	2.932	4.138	127.540	237.814	365.354	
1937.	—	1.613	1.346	3.365	4.711	1.267	3.327	4.594	134.465	249.040	383.505	
1938.	—	1.861	1.501	4.142	5.643	1.389	4.099	5.488	145.316	273.917	419.233	
1938.	VII.	1.629	134	380	514	124	376	500	138.880	255.354	393.490	
1938.	VIII.	1.630	145	409	554	133	409	542	137.685	255.855	393.540	
1938.	IX.	1.633	150	431	581	138	425	563	138.011	257.148	395.159	
1938.	X.	1.634	157	417	574	149	410	559	140.192	262.052	402.244	
1938.	XI.	1.774	128	370	498	117	364	481	142.854	268.614	411.468	
1938.	XII.	1.861	125	376	501	116	367	483	145.316	273.899	419.215	
1939.	I.	1.862	123	353	476	112	350	462	147.605	305.046	452.651	
1939.	II.	1.862	125	328	453	112	330	442	148.981	312.978	461.959	
1939.	III.	1.862	116	395	511	104	400	504	149.067	316.443	465.510	
1939.	IV.	1.926	145	403	548	130	407	537	149.471	318.526	467.997	
1939.	V.	1.930	139	510	649	129	512	641	149.427	318.757	468.184	
1939.	VI.	1.930	146	462	608	140	461	601	149.303	321.031	470.334	
1939.	VII.	1.932	154	511	665	151	491	642	148.727	319.563	468.290	
1938. VIII.-1939. VII. összesen: VIII. 1938.-VII. 1939. total:		—	1.653	4.965	6.618	1.531	4.926	6.457	—	—	—	
1938. I.-VII. összesen: I-VII. 1938. total:		—	797	2.136	2.933	735	2.123	2.858	—	—	—	
1939. I.-VII. összesen: I-VII. 1939. total:		—	948	2.962	3.910	878	2.951	3.829	—	—	—	
Összehasonlítások, Comparaisons	1939. VII. havában 1938. VII. havához képest több (+) kevesebb (-) En juill 1939 par rapport au mois juill 1938, en plus (+) en moins (-)	szám- szerűleg en nombre	+ 303	+ 20	+ 131	+ 151	+ 27	+ 115	+ 142	+ 10.591	+ 64.209	+ 74.800
		‰-ban en ‰	+ 18'6	+ 14'3	+ 34'5	+ 29'4	+ 21'8	+ 30'6	+ 28'4	+ 7'7	+ 25'1	+ 19'0
	1939. I.-VII. időszak- ban 1938. I.-VII. időszakához képest több (+) kevesebb (-) En janv.-juill 1939. par rapport aux mois de janv.-juill 1938, en plus (+) en moins (-)	szám- szerűleg en nombre	—	+ 151	+ 826	+ 977	+ 143	+ 828	+ 971	—	—	—
		‰-ban en ‰	—	+ 18'9	+ 38'7	+ 33'3	+ 19'5	+ 39'0	+ 34'0	—	—	—

5. A FÓRGALOM MUNKAEGYSÉGEKBEN (folytatás).
5. Le trafic en unités de travail. (suite)

E g y s é g: 1000 drb. — Nombre en milliers.

Év Année	Hó Mois	Munkaegységek száma az összes postai szerveknél: Nombre des unités de travail dans tous les services:									
		Posta Poste		Távíró Télégraphe		Távbeszélő Téléphone		Rádió Radio		Összesen drb. total nombre	
		drb. nombre	o/o	drb. nombre	o/o	drb. nombre	o/o	drb. nombre	o/o		
1930.	—	285.032	62.4	39.086	8.6	122.558	26.8	9.844	2.2	456.520	
1931.	—	242.007	59.9	32.449	8.0	118.819	29.4	10.728	2.7	404.003	
1932.	—	206.558	58.3	25.695	7.2	111.512	31.4	11.074	3.1	354.839	
1933.	—	198.445	58.2	23.550	6.9	108.373	31.8	10.686	3.1	341.054	
1934.	—	202.268	57.8	23.268	6.6	113.602	32.4	11.237	3.2	350.375	
1935.	—	206.848	56.2	23.793	6.5	125.778	34.2	11.671	3.1	368.090	
1936.	—	217.840	56.2	25.149	6.5	132.740	34.2	12.055	3.1	387.784	
1937.	—	229.055	55.6	27.602	6.7	142.880	34.7	12.602	3.0	412.139	
1938.	—	246.480	55.1	31.389	7.0	155.801	34.9	13.379	3.0	447.049	
1938.	VII.	19.539	53.6	2.710	7.4	13.102	36.0	1.102	3.0	36.453	
1938.	VIII.	19.953	53.9	3.074	8.3	12.897	34.8	1.102	3.0	37.026	
1938.	IX.	21.510	54.4	3.299	8.3	13.650	34.5	1.106	2.8	39.565	
1938.	X.	23.679	56.3	2.993	7.1	14.284	33.9	1.126	2.7	42.082	
1938.	XI.	22.444	56.0	2.925	7.3	13.584	33.8	1.152	2.9	40.105	
1938.	XII.	27.406	60.4	3.141	6.9	13.620	30.1	1.174	2.6	45.341	
1939.	I.	21.860	54.8	2.795	7.0	13.963	35.0	1.267	3.2	39.885	
1939.	II.	21.553	56.0	2.203	5.7	13.422	34.9	1.319	3.4	38.497	
1939.	III.	23.939	58.0	2.824	6.8	13.221	32.0	1.309	3.2	41.293	
1939.	IV.	22.678	55.4	2.686	6.6	14.267	34.8	1.308	3.2	40.939	
1939.	V.	23.893	55.1	3.030	7.0	15.112	34.9	1.325	3.0	43.360	
1939.	VI.	22.854	54.3	2.993	7.1	14.933	35.5	1.311	3.1	42.091	
1939.	VII.	23.937	55.0	3.334	7.7	14.955	34.3	1.307	3.0	43.533	
1938. VIII.-1939. VII. összesen: VIII 1938.-VII. 1939. total:		275.706	55.9	35.297	7.1	167.908	34.0	14.806	3.0	493.717	
1938. I.-VII. összesen: I-VII. 1938 total:		131.488	54.1	15.959	6.6	87.766	36.1	7.717	3.2	242.930	
1939. I.-VII. összesen: I-VII. 1938 total:		160.714	55.5	19.865	6.9	99.873	34.4	9.147	3.2	289.598	
Összehasonlítások Comparaisons	1939. VII. havában 1938. VII. havához képest főbb (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg en nombre	+ 4.398	— + 624	— + 1.853	— + 205	— + 7.080				
	En juill 1939 par rapport en mois de juill 1938 en plus (+), en moins (-)	o/o-ban en o/o	+ 22.5	— + 23.0	— + 14.1	— + 18.6	— + 19.4				
	1939. I.-VII. időszak- ban 1938. I.-VII. időszakához képest főbb (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg en nombre	+ 29.226	— + 3.906	— + 12.107	— + 1.429	— + 46.668				
	En janv.-juill 1939 par rapport aux mois de janv.-juill 1938, en plus (+) en moins (-)	o/o-ban en o/o	+ 22.2	— + 24.5	— + 13.8	— + 15.5	— + 19.2				

A posta forgalma.

6. KÁRPÁTALJA FORGALMA. — 6. Le trafic de la Subcarpathie.

a) Postaforgalom. — a) Trafic postal.

E g y s é g: 1000 drb, összeg 1000 pengő. — Les nombres s'entendent en milliers, les montants en 1000 pengős.

Év Année	Hó Mois	F e l a d á s — E x p é d i t i o n									
		Levélpostai küldemény drb. Poste aux lettres nombre		Értéklevél drb. Lettres de valeur nombre	Kézi betét és sommás csomag drb. Colis nombre	Postautalvány Mandats-poste		Postatakarék betét Caisse d'épargne versements		Csekkbefizetés Chèques versements	
		közönséges ordinaires	ajánlott recom-mandés			drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant
1939.	IV.	695	12	1	14	13	869	— 1)	5	4	1.476
1939.	V.	376	12	1	6	16	992	— 2)	4	12	2.281
1939.	VI.	435	11	1	7	16	912	— 3)	15	15	2.533
1919.	VII.	492	13	1	7	18	1022	— 4)	28	18	2.723

- 1) Összesen csak 69 drb.
2) Összesen csak 79 drb.
3) Összesen csak 128 drb.
4) Összesen csak 270 drb.

a) Postaforgalom. (folytatás). — a) Trafic postal (suite).

Év Année	Hó Mois	K é z b e s í t é s — R e m i s e									
		Levélpostai küldemény drb. Poste aux lettres nombre		Értéklevél drb. Lettres de valeur nombre	Kézi, betét és sommás csomag drb. Colis nombre	Postautalvány Mandats-poste		Postatakarék kivét Caisse d'épargne Payements		Csekk-kifizetés Chèques payements	
		közönséges ordinaires	ajánlott recom-mandés			drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant
1939.	IV.	—	16	2	16	7	807	— 3)	7	1	545
1939.	V.	—	13	1	24	12	1.447	— 4)	8	2	1.120
1939.	VI.	—	13	1	22	14	1.661	— 3)	10	8	1.952
1939.	VII.	—	15	1	26	14	1.841	— 4)	17	8	1.920

- 1) Összesen csak 81 drb.
2) Összesen csak 46 drb.
3) Összesen csak 87 drb.
4) Összesen csak 116 drb.

b) Táviróforgalom. — b) Trafic télégraphique.
c) Távbeszélőforgalom. — c) Trafic téléphonique.

Év Année	Hó Mois	Táviró — Télégraphie		T á v b e s z é l ő — T é l é p h o n e			
		Táviratok ezer darab Télégrammes nombre en milliers		Foglalmások száma drb. Nombre des postes téléphoniques			Számított helyi beszélgetések száma ezekben Conversations locales complètes nombre en milliers
		feladás dépôt	kézbesítés remise	hálózatok szerint — dans le réseau		összesen total	
1939.	IV.			2	5		—
1939.	V.	5	7	—	612	612	—
1939.	VI.	6	7	—	624	624	—
1939.	VII.	7	9	—	628	628	—

c) Távbeszélőforgalom (folytatás). — c) Trafic téléphonique (suite).
d) Rádióelőfizetők. — d) Radiodiffusion.

Év Année	Hó Mois	T á v b e s z é l ő — T é l é p h o n e			Rádió — Radiodiffusion
		Központok száma Nombre des centrales	Távolsági beszélgetés 1000 drb. Conversations interurbaines nombre en milliers		Rádió előfizetők száma Nombre des abonnés
			kezdeményezett départ	érkezett arrivée	
1939.	IV.	63	5	5	—
1939.	V.	72	14	12	—
1939.	VI.	72	13	12	3.079
1939.	VII.	72	14	13	3.230

e) A forgalom munkaegységekben. — e) Le trafic en unités de travail.
Egység: 1000 drb. — Nombre en milliers.

Év Année	Hó Mois	Munkaegységek száma az összes postai szerveknél: Nombre des unités de travail dans tous les services				
		Posta Poste	Távíró Télégraphe	Távbeszélő Téléphone	Rádió Radio	Összesen Total
		drb. nombre	drb. nombre	drb. nombre	drb. nombre	drb. nombre
1939.	IV.	192	27	59	—	278
1939.	V.	217	44	110	—	371
1939.	VI.	240	47	108	8	403
1939.	VII.	276	59	118	9	462

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Revue étrangère.

POSTA.

Franciaország:

A levélpostai küldemények házhozkézbesítésével kapcsolatban a Bulletin d'informations című francia szaklap a következőképpen ismerteti a felvetett témát:

5 órakor vagy 5 óra 30-kor már mindenki helyén van a kézbesítőhivatalban. Csengetés jelzi a zárlatok érkezését.

A zsákok száma 30—40 a közepes, 100, 150 és ennél több az olyanféle nagyobb városokban, mint Bordeaux, Lyon, Marseille.

A zsákokat altisztek szállítják kocsikon a munkaasztalokhoz; itt felbontják őket és az asztalra ürítik.

Az asztalra kiborított anyagot kosarakba dobálva szétválasztják a következő

csoportok szerint: áruminták, nem sürgős nyomtatványok, sürgős nyomtatványok, levelek, továbbmenő küldemények.

A leveleket címdalukkal felfelé rendezik és viszik a lebélyegzéshez és szétosztáshoz.

Ez a zárlatbontó szolgálat. (Service de l'ouverture.)

A levelezést kézbesítők szerint kell rendezni ezután. Ez az általános szétosztás. (Tri général.)

Végül a kézbesítő oly sorrendbe szedi a küldeményeket, amely sorrendben kézbesíteni fogja őket. Ez a rendezés. (Piquage.) Csak ezután kezdődhetik maga a kézbesítés.

Ennek is vannak problémái:

Kézbesítőjárások beosztása, a kézbesítők megterhelésének egyenletessége, időbelileg gazdaságos bejárési sorrend, kézbesítők elszállítása a kézbesítőhivataltól távolabb eső helyekre.

A cikk sorba veszi és tárgyalja az egyes mozzanatokot.

A zárlatbontásnak gyorsnak, pontosnak kell lennie, mert a késedelem visszatartja a kézbesítőket az idejében való kiindulástól.

Ez után jön az érkezett anyag felülvizsgálása és szétosztása.

A kezelés sorrendje a következő: zárlatbontás, az anyagnak küldeményfajok szerinti szétosztása, lebélyegzés, általános szétosztás, az anyag kiemelése, rendezés, kézbesítők kiindulása.

Az egyes mozzanatokot végző munkahelyeket lehetőleg közel kell egymáshoz elhelyezni stb. Ez utóbbi egyszeres, kétszeres, esetleg háromszoros is lehet. Nagyobb helyeken, tehát az erősebb éjjeli munkát feltétlenül külön, szakképzett személyzetre kell bízni.

E személyzet pl. Párizsban három éjszaka közül kétszer szolgálatban van 22 órától 7-ig. Ily módon elvégezhetik az előkészítő munkálatokat a negyed nyolckor induló első kézbesítőjáráshoz.

A külön szétosztó személyzet alkalmazásának ittelős előnye van:

1. A kézbesítők korábban indulhatnak, s így a felek munkahelyükre való távozásuk előtt jutnak postájukhoz;

2. A kézbesítőknek később kell reggeli szolgálataikat megkezdeniök, tehát a hivatalba vezető útkon igénybevehetik a közúti közlekedési eszközöket, amelyek a kora hajnali órákban még nem közlekednek.

Helyes szolgálati beosztással az éjjeli szolgálat berendezése nem hogy több költséget nem jelent, hanem még megtakarításra is vezethet.

A nappali kézbesítés kevesebb anyagot és így kisebb megterhelést jelent. Ehhez a szétosztás: már maguk a kézbesítők végezhetik.

Az általános szétosztás három tényezőtől függ:

1. A technikai berendezéstől; 2. az anyagtól és rendeltetésétől; 3. a személyzet szakképzettségétől.

Az asztalokon állandóan legyen anyag, ezt onnan gyorsan el kell vitézni, mégpedig külön alkalmazottakkal, hogy ne a

szétosztónak kelljen érte mennie, mert ez munkáját hátráltatja, szaggatottá teszi.

Minden szétosztónak lehetőleg külön szétosztószekrény álljon rendelkezésére, de legfeljebb három munkaerő jusson két szekrényre, különben zavarják egymást.

40 kézbesítőig elég egy szekrény és egyszeres szétosztás. 40—80 kézbesítő esetében 20—40 fiókba kell az anyagot előbb szétosztani s csak ezután egyes kézbesítők szerint. Ezt az utóbbi munkát már maga az a két kézbesítő is elvégezheti, akinek anyaga közös fiókban van.

80—120 kézbesítő járással három-három kézbesítő anyaga kerül egy fiókba. Ezen felül azonban más módszert kell választani. Ilyenkor különböző szempontok szerint előbb 5—10 kisebb csoportra kell az anyagot osztani.

A nagyobb alakú küldeményeket lehetőleg külön szekrényekben kell feldolgozni.

Az érkezett anyagnak kerületenként való beosztását csak a kézbesítőjárások beosztását jól ismerő személyzetre lehet bízni. E tekintetben a gondos, hatályos ellenőrzés és a kézbesítőjárásokról pontosan vezetett kimutatások segíthetnek.

Igen fontos mozzanat az anyag rendezése. A kézbesítési hibák 90 százaléka téves rendezésre vezethető vissza.

A rendezés módja a kézbesítő gyakorlati tudásán és egyéni módszerén alapszik. Leghelyesebb az anyagot először utcák szerint rendezni, majd pedig házszámok szerint két csoportba külön a páros és külön a páratlan számokat.

Ezután az anyagot a bejárando utcának a kézbesítési rendben megállapított sorrendje szerint rendezik, majd házszámok szerint, végül pedig egy-egy házon belül emelet, illetőleg végső kézbesítési sorrendben.

A házszámok szerinti rendezésnél figyelemmel kell lenni arra, hogy a kézbesítő sorban halad-e vagy pedig át kell mennie egyik oldalról a másikra. Hogy melyik a helyes eljárás, azt a gyakorlat mutatja meg. Egy-egy utcában esetleg vegyes módszerrel is lehet kézbesíteni.

A gyors, pontos kézbesítés feltételei:

1. a kézbesítőszemélyzet specializálása. A francia postán egyik csoport a leveleket és a levélalakú nyomtatványokat kézbesíti, a másik a nagyalakú nyomtatvány-küldeményeket.

E rendszer előnyei: vegyes küldeményekből kb. 600-at vihet magával a kézbesítő,

a kisalაკუაკბოლ 1200—1500-ატ, ა ნაგალაკუაკბოლ ლეგლელბეზ 400-ატ. აზ უტობი ლაქა კუდემენეკეტ კის ჰეზიკოცსივალ ვისი მაგავალ ა ლრანია ლეველჰორდო, ესელეგ ა ცსომაგოკკალ ეგუტე ჰეზბესიტი. ა ნემ სურგოს ეს ნაგალაკუ ნომატავნიოკნალ ნაპი ჰეზ ჰეზბესიტე უნტიგ ელენდო.

პარიზბან ჰეზ ლეველჰეზბესიტორე ჟუტ ეგ ნომატავნიოკეზბესიტო.

2. ნაგობბ ცეგეკნეკ კილონ ჰეზბესიტო, კილონ ჯარომუვეკკლ ჰეზბესიტ.

ა ტობბსჯაზ ლეველტ კაპო ცეგეკნეკ კილონ გეპტრიკიკლელ ვისიკი კი ა ლეველეკეტ. ეზალტალ ნემცსაკ ა ჰეზბესიტე გვორსაბბ, ანამ ა ჰეზბესიტოკეტ ის ჟობბან კი ლეჰეზ ჰასზნალნი. (ნაგობბ ჰეზბესიტო ჰერუილეტეკ.)

3. ა ჰევესებბ ანაგუ მასოდიკ ეს ჰარმადიკ ჰეზბესიტეორე ა ჰეზბესიტოჯაროტოკატ ოსსვეონჯაკ.

ვაროსკბან ა ლეგენელმესებბ მოდ ა ჰაზმესტერეკნეკ ვალო ჰეზბესიტე. ერდეკეს, ჰოგ ეზეკეტ ა ლრანია ტორვენი ა ლაკოკ ალკალმაჯოტჯინაკ ტეკინტი, ტეჰატ აზ აჯანლოტ კუდემენეკეტ ის ატვეჰეტიკ.

ვიდეკენ აზონბან არანილგ ჰევეს ჰაზბან ვან ჰაზმესტერ, პარიზბან ჰედიგ, აჰოლ ილენ ჰეზბესიტეროლ ესოსორბან ლეჰეტე სჯო, უჯაბბან სოკ ტარსაშაზ (building) ეპილ ჰაზმესტერ ნელკილ.

ა მასიკ მოდ, ამელე ვიდეკენ სოკ ჰელეუტტ დივიკ, ა ლაკოკ ნევენეკ კიკიალტა. ენეკ აზონბან ტობბჲელე ჰატრანია ვან.

ა ჰარმადიკ მოდ ა კაპუალჯაკბან ლევი ფიოკოკბა ვალო ჰელევეჯე ა კუდემენეკნეკ. ჰატრანიაკ ელენერე ეზ ლატსიკ ა ლეგელევესებბნეკ ს კივანატოს ვოლნა ალტალანოს ბევევეტე, ილეტოღე ილ ფიოკოკ კოტელეჯო ეპიტე.

ე ფიოკოკ კოველემენეკი: 1. ვილასო ჰელენეკ ს ა ლაკოკ ნევე აბც-რენდბენ ჲელ ლეგენეკ ტუნტელე; 2. ელგ ნაგოკ ლეგენეკ, ჰოგ ა ნაგობბ ალაკუ კუდემენეკ ის ბეჲერენეკ; 3. მინდენ ფიოკ მელეტ ლეგენ ჟელჯოცსენგო.

ტარსაშაზაკბა (buildings) ალტალან ფიოკოკ უტჯან ჰეზბესიტენეკ. პარიზბან მეგკისერელტეკ, ჰოგ ე ტარსაშაზაკბა, ამელეკბენ 800—1000 ლაკო ლაკიკ, კილონ ალკალმაჯოტატ კუდენეკ კი. ეზ აზ ეგვესერუბბ ოსტაკ ჲელველტი ტენდოკეტ ის ელატტა. ენეკ ა ოსტაკ ალკალმაჯოტნაკ ჰელევესეგ აკარტ ბიჯოსიტატნი ა ოსტაკ, დე აზ ერდეკელტეკ ნემ ვოლტაკ ჰაქლანდოკ ილ ჰელევესეგ რენდელჰეჯერე ბოცსატანი. ა ოსტაკ აზონბან იგევესიკ ილენ ირანიუ მეგოდასტ ტალანი.

ა 7 ორა 15 ოსტეკორ ა ჰეზბესიტოჲივალბოლ ინდულო ჰეზბესიტო გვაკრან ტილკორან ერ

ა კივანეტჰეზ, ოლიანნირა, ჰოგ აზ აჯანლოტ კუდემენეკ ჰარომნეგედ რეზეტ ცსაკ ა 10 ორას ჰეზბესიტეორე ტუჯა ატადნი. სოკ იდოტ ვეზიტენეკ ა ჰეზბესიტოკ აზაკ ის, ჰოგ ემელეტ ჰელ ჯარიოკ.

ეზენ ა ნეჰეჯერენ ვაგე კილონ აჯანლოტ ჰეზბესიტოკ რენდსერესიტეველ, ვაგე ოლიმოდონ ლეჰეტე სეგიტენი, ჰოგ ა ოსტეკეზბესიტოკეტ ბიჯნაკ მეგ აზ აჯანლოტ კუდემენეკ ჰეზბესიტეველ.

ა ჰეზბესიტოჯაროს ბეოსტაჯატ ილეტონ ა კოვეტეკეჯო ნალუნკ ის მეგსვილელენდო კივანსაგოკატ სოროლჯა ჲელ ა ციკკ:

1. ა „ჯარასოკ“ ტორეე ოლიან ლეგენ, ჰოგ ა მეგტანულას ნე ოკოჯონ კილოსლესეგ ნეჰეჯერეგ.

2. ა ჰეზბესიტოკნეკ ლეჰეტოღე ნე კელენეკ აზ უტესტენ სოკსჯო ატმენნიე.

3. ა ჰეზბესიტო ლეჰეტოღე ა ჰივალტოჰო ლეგკოველბ ჲევი ჰელენეკ ჰეჯდე მეგ ეს ჲევეჯე ბე ა ჰეზბესიტე.

4. ა ჰეზბესიტოჯაროს ოსსვეონვა ა კივესებბ მეგტერჰელესუ ჰეზბესიტეკნელ კონენენეკ ტორტენესენ.

უჯ ჰეზბესიტოჯარაკი ბეოსტაჯატნალ გონდოსან კორუილტეკინტოენ კელ ელჯარი.

კოჯოტოსიტას ვაგე ტაგოსიტას ჰერდესენეკ ელდონტენენი აზ ესო ჰერდეს: კიკი ჰაქლიტსანაკ, ა ჰეზბესიტო-ე ვაგე აზ ანაგოკ?

ეგვესერუბბნეკ ლატსანეკ ოლ. 100.000 კუდემენეკნეკ, მინტ აზ ეზეკეტ ჰეზბესიტო 150 ჰეზბესიტოკნეკ ა ჰაქლიტასა. ჰატრანიაკ აზონბან, ჰოგ ტობბ ჰეზბესიტოჲივალბოლ კელ ჲელესიტენი ეს ვეგერედმენეკბენ ა ჰეზბესიტოკ ეგ რეზეტ მეგის ვილამოსონ კელ ჰაქლიტანი. ტობბ ალკალ ის ვან ა კუდემენეკნეკ ა კესესრე; ა მოჯოპოსტაკკალ ოლიან ალკალმაჯოტაკნაკ კელ უტაჯნიოკ, აკიკ ა ნაგოკ-ვაროსოკ ჰეზბესიტოკერუილტეკ ისერიკ სტბ.

მიველ ა კუდემენეკ ჲელენტოს რეზენ (კბ. 36 ოსაჯალეკ) ნინც ა ჰერუილტ სჯამა ჲელევე, სოკეჯერ ა ტევეს ირანიუტას. კოჯოტიკ ჰეზბესიტოკრენდსერელ ეზ ნემ ოკოჯ Ჲელევესეგ კესედელმეტ, კერუილტინელ აზონბან იგენ.

პარიზს კიველტელეველ ა ჰეზბესიტოკ ვილამოსონ კოველედნეკ. ჰელევესებბ ვოლნა ოკეტ კერეკპარალ ელლანი.

ლეგიდეალისაბბ მეგოდას აზონბან აზ ვოლნა, ჰა კილონ ჯაროტოკ უტჯან, აკარ ვალალკოჯოვალ, აკარ საჯატ ჰეჯელესბენ (მინტ ოლ. პარიზბან ის ტორტენიკ) ჰაქლიტანიაკ ჰეზბესიტოჯარასუკოჰო ა ჰეზბესიტოკეტ.

კილონ კილტერუილტი ჰეზბესიტოჯაროსოკატ კელ რენდსერესიტენი. იტ ა ჰეზბესიტო კერეკპარალ კოველედნეკეკ ეს ვალამენნი ჲაქა კუდემენეკ ჰეზბესიტეველ ეგ ემბერ ვეგეჯე.

Tanyai kézbesítés mikéntje a kézbesítőszolgálat legnehezebben megoldható kérdése Franciaországban is. A kerékpárközlekedés könnyebb a külterületen, mint a motorkerékpáré, mert az utóbbi a já-

ratlan utakon egyáltalában nem használható. A cikk foglalkozik még a tanyai kézbesítés módjának egyéb kérdéseivel is, anélkül azonban, hogy teljesen megfelelőt találja. (Lukács.)

TÁVIRÓ.

Amerikai Egyesült-Államok.

A „Western Union Telegraph” nagy amerikai táviróársaság legutóbb olyan távirókészüléket állított üzembe, amelyet közvetlenül a közönség részére készítettek, kezelése nagyon egyszerű és használata könnyű, mint a távbeszélő. Ez a készülék tulajdonképen a képtávirókészülékek közé tartozik és segítségével természetesen nemcsak képeket, hanem írást, rajzot, terveket, számokat is lehet továbbítani. A készüléket kis fémszekrénykébe építve falra akasztják. A továbbítandó táviratot vagy képet úgy kell egy nyíláson a szekrénykébe helyezni, mint a levelet a levélszekrénybe. A távirat megírásához fekete tintát kell használni, de lehet azt írógéppel is megírni. A szekrénykébe dobott táviratot a benne elhelyezett készülék önműködően a táviróközpontba továbbítja.

A táviratot küldő először egy gombot nyom meg s csak amikor kigyulladt a „Táviratát tegye belé” feliratú jelzőtáblácska, csak akkor helyezi táviratát a nyílásba.

Egy vezetékre több ilyen készüléket is lehet rákapcsolni. Ha az egyik készülék működni kezd, a több készüléken „Vezeték foglalt” feliratú jelzőtábla gyullad ki s mindaddig ég, amíg a vezeték felszabadul.

Amikor a távirat belekerül a szekrénykébe, a távirat önműködően képdobra esavarodik, amely viszont fotócella előtt fo-

ratlan utakon egyáltalában nem használható. A cikk foglalkozik még a tanyai kézbesítés módjának egyéb kérdéseivel is, anélkül azonban, hogy teljesen megfelelőt találja. (Lukács.)

reg; így továbbítódik a távirat (kép, rajz stb.) a táviróközpontba. Ez alatt az idő alatt a „Továbbítás” feliratú megvilágított táblácska mutatja, hogy továbbítás van folyamatban. Amikor a táviróközpont a táviratot teljesen megkapta a „továbbításnak vége” feliratú jelzőtáblácska gyullad ki. Az eredeti távirat ekkor leválik a továbbító képdobról s a szekrényke alján lévő dobozba esik.

A készülék percenként 15 négyzethüvelyk nagyságú táviratfelületet továbbít.

Nemcsak egyszerű működése jelent nagy előnyt, hanem az is, hogy a táviró legújabb vívmányát foglalja magában: a képtávirót. Nem lehetetlen az sem, hogy nem is nagyon sokára, ki fogja szorítani a táv gépirót, úgy ahogy az kiszorította a Morse-távirót.

Már foglalkoznak hasonló kis vevőkészülék összeállításával, továbbá olyan adókészülék előállításával, amely készülék pénzbedobásra működik.

Ez a készülék a táviródíjszabásra is kihatással lesz. A táviróforgalmat pedig emelni fogja, mert növeli a távirót igénybevevők körét.

Egy ilyen készüléket már fölállítottak New-Yorkban, de egyelőre csak azok adhatják fel annak segítségével távirataikat, akik a kis szekrényke felnyitásához kulcsot kaptak. (J. T. 1939:6.)

Dr. Teész Frigyes.

BÉLYEGHIREK.

Nouvelles philatéliques.

A Protestáns Napok emlékbélyegei.

Az Országos Bethlen Gábor Szövetség a Felvidék és Kárpátalja visszacsatolásával kapcsolatban folyó évi október hó 28—31. napjain Protestáns Napokat rendez.

Erre az alkalomra a m. kir. posta a szövetség javára szolgáló 50%-os felárral 6, 10, 20, 32 és 40 filléres értékekből álló emlékbélyegsorozatot bocsát forgalomba.

200.000 sorozat kerül kiadásra s a bélyegek csak sorozatban szerezhetők meg.

A 6+3 filléres bélyeg Dévaj Biró Má-

tyás és Mélius Juhász Péter emlékezetének van szentelve.

A 10+5 filléres bélyegen Károli Gáspár van ábrázolva, kezében a Szent Bibliával. A kép háttérében egy fa nyomdagép rajza látható.

A 20+10 filléres bélyeg Szeneci Molnár Albertet ábrázolja zsoltáírás közben. A háttérben egyik zsoltár kezdő hangjegyei vannak.

A 32+16 filléres bélyeg Bethlen Gábor lovasalakját ábrázolja egykori rézmetszet után.

A 40+20 filléres bélyegen pedig Lorántffy Zsuzsanna arcképét látjuk.

A bélyegek tervrajzait megbízásból Légrády Sándor iparművész készítette.

A bélyegek képét és színét a jövő számban fogjuk közölni.

Dr. Merza

A világpostabélyeg.

A Nemzetközi Postaegyesület a világ összes államait egyetlen, közös postaterületté alakította. Már régen felmerült ezzel kapcsolatban az a kérdés, nem lehetne oly bélyeget megalkotni, amelyet minden országban egyaránt használni lehetne a bármely idegen országba szóló küldemények bérmentesítésére. Egy ily bélyeg mindennél fényesebben bizonyítaná a postaegyesület általános, az egész világra kiterjedő egységét.

Vizsgáljuk meg, melyek azok az érvek, amelyeket a világpostabélyeg létjogosultsága mellett fel lehet hozni.

Az kétségtelen, hogy a nemzetközi postaegyesületnek reklámra nincs szüksége. Az egyesület a nemzetközi életben immár nélkülözhetetlen tényezővé vált. A legegyszerűbb ember is természetesnek találja, hogy levelét minden különös nehézség nélkül a világ legtávolabbi pontjára is elviszi a posta.

Felhozták azt az érvet, hogy az utazóknak nagy könnyebbséget jelentene, ha a hazájukban beszerzett bélyeggel több országon keresztül vezető útjuk bármely helyén bérmentesíthetnék küldeményeiket. Ezt az érvet nem lehet azonban fontos oknak elfogadni, mert a világ összes postái igyekeznek értékcikkeiket a közönségnek a lehető legkönnyebben hozzáférhetőkké tenni. A legkisebb postahivatal, a legjelentéktelenebb postai szerv fel van szerelve levélbélyeggel. Ezenfelül a hivatalos és nem

hivatalos értékcikkárosok egész tömege áll mindenütt a közönség rendelkezésére. A nagyobb igazgatások ma már hajókon, vasutakon, sőt légi közlekedési eszközökön is árusítják bélyegeiket.

Ennél nyomósabb érv volt annak lehetővé tétele, hogy a feladó a külföldről várt válaszközlemény bérmentesítésére szolgáló bélyegeket eljuttathassa a címzetthez. Ha a válasz íróját nem akarjuk anyagilag megterhelni, a választ legfeljebb bérmentetlen levélben lehet kérni. Azonban ilyen módon csupán leveleket vagy levelezőlapokat lehet küldeni, azonfelül még kétszeres díjat is kell az érkezett bérmentetlen küldeményekért fizetni. Az is nehézkes eljárás, hogy a válasz bérmentesítéséhez szükséges idegen bélyegeket egy bélyegkereskedésben megvásároljuk és leveleinkben kiküldjük. Utalványon is nehézkes az összeg elküldése. Egyrészt az átutalási díj a bérmentesítés csekély díjához képest igen jelentős, másrészt az utalványforgalom nincs is az összes államok között rendszerezítve. Javasolták azt is, hogy az idegen államok használatlan bélyegeit az egyes posták saját bélyegeikre váltásák be. Ez is nehézkes eljárás s emellett a kevésbé ismert bélyegekkel visszaélést is lehetne elkövetni. Felmerült végül az a gondolat is, hogy egyes postahivatalok külföldi postaigazgatások bélyegeit is árusítsák. Ez azonban oly nagy adminisztrációt kívánna, hogy gyakorlatilag nem érdemes vele foglalkozni.

A nehézségeket csak részben küszöbölte ki a válaszos levelezőlap, amelyet 1885-ben vezetett be a postaegyesület. Ennek hátránya, hogy bizalmasabb közlésekre nem alkalmas, s ugyancsak nincs megoldva a hosszabb terjedelmű válaszközleményeknek, vagy esetleg okiratok küldésének a módja.

Javasolták azt is, hogy a nemzetközi iroda bocsásson ki bélyeges borítékokat, esetleg bélyeges címszalagokat s ezek árát az árusító igazgatás megtérítené a válaszküldeményt felvevő postaigazgatásnak.

Ily körülmények között terjesztette elő 1906-ban Anglia a római Egyetemes Postakongresszuson a válaszdíjszelvényre vonatkozó javaslatát. A javaslatot a kongresszus el is fogadta, s ezzel megteremtette még ma is élő formájában a nemzetközi válaszdíjszelvényt. Ennek lényege az, hogy

a feladó 35 aranycentime-ért bármely postahivatalban vásárolhat egy szelvényt, azt elküldheti a címzettnek s ez utóbbi a szelvényt ugyancsak bármely postahivatalban egy külföldi levél bérmentesítéséhez szükséges bélyegre becserélheti. A becserélt válaszdíjszelvénynek árát azután a szelvényt eladó postaigazgatás megtéríti. A szelvény ára 35 aranycentime. Ez megfelel egy nemzetközi 20 grammnál nem súlyosabb közönséges levél bérmentesítési díjának.

A válaszdíjszelvény-rendszernek a mai kötött devizagazdálkodás és valutaingadozás korában az a hátránya, hogy spekulációra adhat alkalmat. Ennek megakadályozása céljából állapította meg a magyar posta a válaszdíjszelvény elárúsítási árát 64 fillérben és ezért engedi meg, hogy minden levélhez csak egy válaszdíjszelvényt lehet csatolni. Ilymódon 35 aranycentime értéknek külföldre való juttatása kereken 1 pengőbe kerülne.

(Lukász)

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

VII., CSENGERI-UTCA 14/16., II. EMELET.

Telefonszám: 135—256. — Műszaki ügyekben: 146—500.

ELŐFIZETÉSI ÁR ÉVI 8 PENGŐ, MŰSZAKI MELLÉKLETTEL 12 PENGŐ.

MEGJELENIK HAVONKÉNT.

A kiadásért felel: Dr. LŐRINCZY GÁBOR, m. kir. postahiv. igazgató.

URBÁNYI ISTVÁN KÖNYVNYOMDA BUDAPEST. VI., GRÓF ZICHY JENŐ-UTCA 36.
Telefon: 118—461.

